

Interdepartementale Commissie
Nederlandse Historische Scheepswrakken
En
Vindplaatsen in den Vreemde

Datum : 29 november 2012

Plaats : Ministerie van Buitenlandse Zaken, kamer 5 E 48

Tijd : 14h15 – 16h15

Aanwezig: [(10)(2e)] [(10)(2e)] [(10)(2e)] [(10)(2e)] [(10)(2e)] [(10)(2e)]
[(10)(2e)]

Concept Verslag

1. Opening en mededelingen. De VZ opent de vergadering.
2. Vaststellen agenda. De agenda wordt vastgesteld.
3. Verslag vorige vergadering. Wordt vastgesteld na de volgende opmerkingen/aanvullingen:
Naar aanleiding van de actiepunten
 - a. [(10)(2e)] meldt dat de heer [(10)(2e)] (Kanon Middelburg) inderdaad zijn geld heeft gekregen van Middelburg.
 - b. Punt 4: Deens wrak – [(10)(2e)] meldt dat zij hierover heeft gesproken. Tijdens de aanleg van een gasleiding is onderzoek gedaan naar een (waarschijnlijk) VOC wrak. Er wordt een rapport over geschreven waarvan de RCE na verschijnen een cc krijgt, waarschijnlijk begin 2013.
4. Actiepunt 3c: UNESCO-onderwaterverdrag; op 6 juli hebben [(10)(2e)] [(10)(2e)] een concept memorandum gemaakt aan de Minister van BZ; dit ligt nu bij Hoofd DJZ. In het memo wordt geadviseerd dat ratificatie van het verdrag daadwerkelijk meerwaarde heeft en geadviseerd om de regeringsreactie op het advies van de CAVV naar de tweede kamer te sturen. Dit memo is blijven liggen omdat Minister Rosenthal nog wat meer details wilde; nu zal minister Timmermans het verder afhandelen. De Brederode: [(10)(2e)] Ambassade Pretoria heeft de brief aan [(10)(2e)] opgestuurd naar zijn contact en wacht op diens reactie.
5. Kanonnenrichtlijn: Geen ontwikkelingen te melden
6. Vernieuwing van het convenant RWS-RCE: de derde versie is op een aantal punten aangepast – inz. toevalsvondsten en zeegerelateerde vondsten. enkele weken geleden zijn er bijeenkomsten geweest: zeegerelateerd en over beheer en onderhoud. Daarbij is het punt dat de waterwet geen
7. WIC: niet uitgebreid over gesproken. Vaak worden WIC schepen in de praktijk op dezelfde manier behandeld als VOC schepen – als eigendom van de Nederlandse Staat.
8. Uiteenzetting [(10)(2e)] [(10)(2e)] voert informatie in in twee RCE-databases over alle VOC-wrakken in internationale wateren waarover we informatie hebben.
 - a. Database toegankelijk voor het publiek: hierin wordt historische (bemanning, verhaal) en archeologische informatie ingevoerd.
 - b. GIS-database – niet toegankelijk voor het publiek. Met geografische en juridische (eigendoms kwesties) en management- informatie.Het is de bedoeling dat in de toekomst ook over andere schepen die eigendom zijn van de Nederlandse staat, informatie wordt ingevoerd: WIC- en Admiraliteitsschepen. [(10)(2e)] waarschuwt wel dat overheidsinformatie publiekelijk toegankelijk moet zijn; het moet juridisch

worden geregeld als je het niet wilt vrijgeven. Wanneer je het vrijgeeft moet je wettelijk regelen hoe het mag worden gebruikt.

9. Programma Maritiem. [(10)(2e)] geeft een uiteenzetting over het Programma Maritiem, extra budget dat de RCE recent toegewezen heeft gekregen voor het beheer van het VOC-erfgoed. Hieronder valt ook het database project waar [(10)(2e)] aan werkt. Daarnaast worden een aantal projecten ontwikkeld om kennis te vergaren en contacten te leggen met andere (niet alleen GCE-) landen. Een start wordt gemaakt met Cuba waar veel WIC schepen liggen. Een groot deel van de vloot van Piet Hein ligt er ook. Samenwerking is opgestart met de Cubaanse Maritieme Archeologische Dienst; Waarschijnlijk gaat het project, na de initiële onderzoeken, onder de vlag van UNESCO draaien.
10. (en punt 11) Wrakkensloopcommissie. [(10)(2e)] geeft een uiteenzetting over het ontstaan van deze commissie. Die is tot stand gekomen: een ad-hoc groep geformeerd n.a.v. een incident. Tot nu toe is nog geen vaste lijn opgesteld inzake reacties op incidenten. Hij is op zoek naar hoe we als verschillende departementen met onze kennis die we in huis hebben een gemeenschappelijke lijn kunnen ontwikkelen. Hoe we dat zouden kunnen doen:
 - a. Bepalen welke wrakken belangrijk zijn en daarvan een lijst opstellen, naar voorbeeld van Engeland;
 - b. Handboek opstellen voor handhaven: wat is een strafbaar feit? In dit verband: de ICOMOS charter bekendmaken (O.a. bij Kustwacht)?
 - c. Monumentenwet zeewaardig maken (definitie van opgraafverbod moet worden aangepast. [(10)(2e)] zoekt uit hoe het daarmee staat);
 - d. Beslisboom te gebruiken voor NL en communicatie met de Kustwacht;
 - e. Beslissing over wel bergen of niet bergen? Als je niet bergt, heb je een handhavingsprobleem; aangezien er beperkte middelen zijn, moeten er goede keuzes worden gemaakt (lijst?).
11. Kunstriffen. N.a.v. bericht van de Ambassade in Londen, vande [(10)(2e)] die had gesproken met de heer [(10)(2e)] [(10)(2e)] medewerker van memorialreef, een organisatie die kunstriffen wil afzinken rondom de wrakken die ze wil beschermen. [(10)(2e)] wist te melden dat deze organisatie inderdaad een vergunning heeft gekregen om dat te doen bij de drie Britse scheepswrakken. Het zou gaan om betonnen bollen waarin de as van gestorvenen kan worden opgeslagen – daar is geen wetgeving voor. Wel is door RWS beoordeeld op milieueffecten en op nautisch gevaar. De vergunning geldt overigens voor een beperkt aantal bollen.
12. Mededelingen: dit is de laatste Wrakkencommissievergadering van [(10)(2e)] over zijn opvolging komt nog nader bericht. Inmiddels kunnen we vragen stellen aan DJZ/IR. [(10)(2e)] zal de volgende vergadering van de Commissie nog voorzitten; daarna zal [(10)(2e)] haar voorlopig vervangen.
13. Datum volgende vergadering: 22 november 2012 inmiddels verzet naar 29 november.

Bijlage: actiepuntenlijst:

Bijlage 1: Actiepunten vergadering Commissie Scheepsvondsten 21 juni 2012

1. Volgen kanon Middelburg – zeker stellen dat dhr [(10)(2e)] zijn geld heeft gekregen - [(10)(2e)]
2. opzet kanonnen-richtlijn (aan beginnen, 19-4-2012) MT, [(10)(2e)]
3. Follow-up brief Brederode– MT en Ambassade Pretoria

4.	Verzoek aan (10)(2e) om meer informatie scheepswrak Deense wateren (10)(2e). (10)(2e) heeft een mail gestuurd, maar is niet tevreden met de informatie. (10)(2e) zal verder informatie proberen te krijgen via vakgenoten.		
5.	Vervolg UNESCO onderwaterverdrag - (10)(2e)		
6.	Follow-up gestolen kanonnen van de Amsterdam (10)(2e)		
7.	Beslisboom sturen naar (10)(2e)(10)(2e)		
8.	Ontwikkelen lijn voor handhaving: (10)(2e)		
58	20/10/11	12	(10)(2e) (10)(2e): de laatste afrekening en de spullen ophalen in VK

Bijlage 2: Besluitenlijst Commissie Scheepsvondsten

Nr	datum	agenda-punt	wat

Concept-verslag vergadering Wrakkencommissie

18-04-2013, BZ: 14.15-16.15 uur

Aanwezig: (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

2. Vaststelling agenda: De concept-agenda wordt aangenomen.

3. Vaststelling verslag 29-12-2012; actiepunten: Het verslag van de voorgaande vergadering leek niet compleet te zijn en is zodoende niet goedgekeurd. De volgende punten uit dit verslag zijn vandaag opnieuw aan bod gekomen:

-Volgen kanon Middelburg – actie: is ondernomen.

-Follow-up brief Brederode – actie: (10)(2e) (10)(2e)

-Eventueel Nederlands wrak in Deense wateren – (10)(2e) heeft navraag gedaan, rapportage volgt. Actie: dit punt komt op de agenda van de volgende vergadering.

-UNESCO onderwaterverdrag – actie: geen, wordt later vervolgd.

-Follow-up gestolen kanonnen Amsterdam – actie: (10)(2e) gaat nogmaals achter meer informatie aan. Nog onduidelijk of de kanonnen achterhaald zijn.

-Beslisboom – specifiek in het leven geroepen voor deze commissie. Actie: geen.

-Ontwikkelen lijn voor handhaving – actie: geen. Geen onderwerp voor deze commissie.

(10)(2e) (10)(2e) – actie: (10)(2e) informeert.

4. Vondstmelding scheepswrak Goodwin Sands: Er is mogelijk een nieuw scheepswrak gevonden bij Goodwin Sands, waar ook eerder een VOC-wrak is ontdekt (de Rooswijk). English Heritage heeft dit nieuws laten weten. Vragen: is het bergingscontract geldig/van toepassing op deze situatie? Hoe stelt de commissie zich op als vertegenwoordiging van de Nederlandse overheid? Gaan we eigendomsrechten claimen?

Actie: reageren op het bericht van English Heritage met de mededeling dat de validiteit van het bergingscontract wordt onderzocht en dat we graag meer informatie ontvangen.

Actie: in het algemeen geen vergadering afwachten in dit soort gevallen, maar direct (via e-mail) met elkaar actie ondernemen (suggestie (10)(2e)).

Actie: validiteit van bergingscontract onderzoeken: (10)(2e)(2e)

5. Vondstmelding scheepswrak Schotland: Er is een wrak van vermoedelijk Nederlandse herkomst ontdekt bij Schotland.

Actie: geen.

6. Baggerwerkzaamheden en onderzoeksproject scheepswrakken Tobago: In de haven van Tobago liggen vermoedelijk veel Nederlandse en Franse schepen, die door toekomstige baggerwerkzaamheden verloren dreigen te gaan. (10)(2e) heeft via de Nederlandse ambassade aldaar geprobeerd de werkzaamheden op de lange baan te schuiven, maar heeft geen bevredigend antwoord ontvangen.

Actie: (10)(2e) belt met de ambassade om de onduidelijke reactie te verhelderen.

Actie: onderzoeken hoe Frankrijk in de situatie staat. Mogelijk bereiken beide landen samen meer (het uitstellen/tegenhouden van de baggerwerkzaamheden) dan Nederland alleen. Eventueel een samenwerking aangaan?

7. Opstellen Kanonnenrichtlijn: De 'Kanonnenrichtlijn' gaat van nu af aan door het leven als een 'leidraad'. (10)(2e) heeft om opmerkingen/aanvullingen gevraagd.

Actie: eventuele opmerkingen/aanvullingen/suggesties op deze richtlijn worden naar (10)(2e) gestuurd.

8. Follow-up concept-evaluatie Wrakkencommissie: De concept-evaluatie Wrakkencommissie riep enige vragen op: klopt het concept nog? Er is tien jaar niet geëvalueerd. In hoeverre is het relevant om dit concept snel af te maken: niet. Eerst moet de vernieuwde commissie routine opbouwen en 'draaien'. Tevens is er onder dit agendapunt gesproken over de rol van Rijkswaterstaat in de commissie.

Actie: Rijkswaterstaat is voortaan 'agendalid'. Bij gezamenlijke belangen wordt RWS (10)(2e) uitgenodigd voor de vergadering.

Actie: Verslagen van vergaderingen van de Wrakkencommissie worden gedeeld met RWS.

9. Opstellen factsheets voor ambassades over Wrakkencommissie, projecten: RCE stelt voor de buitenlandse projecten rond Nederlandse schepen Factsheets op. Hierin staat achtergrondinformatie over de projecten, de functie van de wrakkencommissie en de positie van de Nederlandse staat t.a.v. eigendom. Deze factsheets zijn bedoeld om derden (met name ambassades) te informeren. De coördinatie voor het versturen van factsheets aan de ambassades ligt bij BZ.

10. Stand van zaken mogelijke toetreding NL tot UNESCO Verdrag 2001 ter bescherming van historische scheepswrakken: Voor de zomer gaat de brief naar TK met de kabinetsreactie op het advies van de Commissie voor Volkenrechtelijke Vraagstukken (CAVV) t.a.v. het unesco onderwater verdrag.

11. Publicatie scheepswrakken Shetlandeilanden: Nederland betaalt/werkt mee aan de publicatie van de onderzoeken naar de VOC schepen de Kennermerland en De Liefde. Beide zijn in Schotse wateren gezonken.

12. Onderzoeksprojecten scheepswrakken

- Ierland: Nederland gaat duiken.
- Ghana: Nederland werkt samen met de Syracuse university aan een project rond het WIC schip de Groningen. Onlangs is de projectleider onder tragische omstandigheden om het leven gekomen. De voortgang van het project is nu onzeker.
- Suriname: de UVA is een verkenningsmissie gestart naar het slavenschip De Leusden. Rond dit project is een samenwerkingsovereenkomst gesloten tussen UVA, Surinaamse Overheid en RCE.
- Oman: Een actie om het VOC schip de 'Amstelveen' op te sporen (gefinancierd door onze ambassade in Oman) heeft niets opgeleverd. Het wrak ligt mogelijk onder een meters dikke laag zand.

13. Samenwerkingsovereenkomst scheepswrakken Cuba: RCE werkt samen met het Ministerie van Cultuur op Cuba om de Nederlandse wrakken rond Cuba in beeld te krijgen. In eerste instantie bestaat de samenwerking uitl archiefonderzoek, zowel in Cuba als in Nederland. Eind dit jaar moet dit onderzoek afgerond zijn. Mogelijk volgt hierop ook veldonderzoek.

14. Onderzoek, eigendomsclaim scheepswrak Brazilië:

De samenwerking tussen RCE en de Braziliaanse erfgoedautoriteit IPHAN rond het admiraliteitsschip de Utrecht komt moeizaam tot stand. Mogelijk ligt het eigendomsvraagstuk in Brazilië gevoelig.

Actie: De wrakkencommissie schakelt de Nederlandse ambassade te Brazilië in.

15. Rondvraag:

(10)(2e): stuurt haar nieuwe mailadres rond.

(10)(2e): RCE is bezig met inventariseren van alle VOC wrakken. Dit heeft tot nu toe opgeleverd dat het aantal VOC-wrakken van 250 naar 600 is gestegen.

(10)(2e) plant de twee volgende vergaderingen in.

Concept-verslag vergadering Wrakkencommissie

3-09-2013, BZ: 15.00-17.00 uur

Aanwezig:	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)
	(10)(2e)						
	(10)(2e)	(10)(2e)					

1. Opening

2. Vaststelling agenda: De concept-agenda wordt aangenomen.

3. Vaststelling verslag 28-04-2012

- N.a.v. punt 2: Het verslag van 29-12-2012 was niet compleet, maar met de aanvullingen uit het verslag 28-04-2012 wel.
- Het verslag 29-12-2012 wordt hiermee goedgekeurd.

4. Follow-up Brederode (10)(2e) heeft contact opgenomen met ZMA Pretoria voor stand van zaken. De 2 aanvullende vragen van (10)(2e) zijn meegenomen in de mailing. Er is nog geen reactie en de verwachting is dat dit nog wel even kan duren.

Actie (10)(2e) houdt vinger aan de pols

5. Stand van zaken De Liefde: Engelse receiver of Wreck heeft enige tijd terug gevraagd naar de status, er is nog geen duidelijkheid of hier sprake is van een lopend bergingscontract en of deze og geldig is. (10)(2e) adviseert restrictief te reageren, namelijk het bergingscontract is niet geldig.

Actie (10)(2e) zal bij (10)(2e) vraag doen naar mogelijk contract

6. Korte mededelingen over de volgende scheepswrakken:

A) *Nieuw wrak Goodwin Sands*: Er is bericht binnengekomen van een nieuwe VOC-wrak bij Goodwin sands. Uit survey blijkt het niet om een een wrak te gaan. Het ligt zeker 10 kilometer van de locatie Rooswijk af, dus daar heeft het ook niets mee te maken.

Actie (10)(2e) volgt deze zaak

B) *De witte Leeuw*: Dit wrak ligt bij St-Helena. Het porselein uit het wrak is te bezichtigen in het Rijksmuseum Amsterdam. Het is decennia stil geweest rond dit wrak, tot in 2006 als er toestemming gevraagd wordt het wrak te bergen. NL heeft verbaal gemaakt en de berging is niet doorgegaan. Er gaat nog een gerucht dat er diamanten in het wrak zitten. Op het moment is er complete radiostilte. RCE heeft middelen om St Helena te ondersteunen voor een goede omgang met de Witte Leeuw en probeert dit project samen uit te voeren.

Actie (10)(2e) volgt deze zaak.

C) *De Utrecht*: De samenwerking tussen RCE en de Braziliaanse erfgoedautoriteit IPHAN rond het admiraliteitsschip de Utrecht komt moeizaam tot stand. IPHAN reageert niet op de samenwerkingsovereenkomst. Mogelijk ligt het eigendomsvraagstuk in Brazilië gevoelig. De wrakkencommissie schakelt medio juni 2013 de Nederlandse ambassade in Brazilië in met het verzoek een verbindende rol te spelen tussen de RCE en IPHAN. RCE probeert via andere partners in Brazilië contact te leggen met IPHAN.

Actie (10)(2e) zorgt voor follow up met ZMA Brazilië.

D) *Trinidad & Tobago* (10)(2e) neemt contact op met ZMA Trinidad & Tobago i.v.m. de geplande baggerwerkzaamheden en het onderzoeksproject in de haven van Tobago. Omdat de baggerwerkzaamheden voor 2 jaar zijn uitgesteld is het mogelijk onderzoek te doen naar de scheepswrakken in de haven. Er is reeds een Amerikaanse professor actief. Als Nederland mee wil doen

aan het onderzoek, dan is het verstandig daar fysiek aanwezig zijn om toestemming te krijgen. RCE is geïnteresseerd om af te reizen.

Actie(10)(2e) volgt deze zaak.

E) De Leusden: Dit is een slavenschip van de WIC, vermoedelijk gezonken rond 1760-1763 op de grens van Frans Guyana en Suriname. Het is één van de weinige slavenschepen waarvan de locatie bekend is. Het wordt ook beschouwd als massagraf. De slaven waren opgesloten toen het schip zonk. Hoe gaan wij hiermee om? UVA zoekt momenteel naar het scheepswrak. De ambassade is nauw betrokken bij het onderzoek van de UVA. Van het verhaal is reeds een documentaire gemaakt. De RCE financiert deels het onderzoek. Nederland laat hier me zien de waarheid niet uit de weg te gaan.

F) Kanon van Kent: Er is een 17de eeuwse kanon gevonden voor de kust van Kent. Het is geen VOC of WIC kanon. Het kanon is wel bijzonder vanwege ornamenten. Receiver of wreck zoekt naar een plek waar het kanon heen kan. Mogelijk heeft het scheepvaartmuseum interesse. Wrakkencommissie heeft hier verder geen rol in.

7. Stand van zaken opstellen factsheets over wrakken: Het is een misverstand dat de RCE op dit moment bezig is met het opstellen van factsheets voor de bekende scheepswrakken. Pas op het moment dat er wat speelt, maakt RCE een factsheet en dat wordt verspreid via BZ.

8. Stand van zaken UNESCO 2001: De regeringsreactie is nog niet uit. Als deze naar de TK verzonden wordt ontvangt ICE een kopie. In de regeringsreactie wordt geen uitspraak gedaan over het al dan niet ratificeren van het Verdrag. Aangegeven wordt dat er onderzoek gedaan kan worden naar wat mogelijk is. Hierbij worden ook de Koninkrijksdelen betrokken. Idee is om te starten met een bijeenkomst OCW-Buza waar de meerwaarde van het Verdrag voor Nederland wordt doorgesproken .

9. Opstellen kanonnenrichtlijn: Duidelijk stuk, er worden enkele opmerkingen gemaakt tot wie de acties gericht zijn. Wie is waar verantwoordelijk voor? In de volgende vergadering wordt het stuk opnieuw geagendeerd.

Actie(10)(2e)

10. W.v.t.t.k./Rondvraag:

- (10)(2e) meldt dat er binnen DJZ een taakverschuiving plaatsvindt. Dit betekent dat hij geen cultuurdossiers meer zal doen. (10)(2e) + een nog aan te nemen persoon zullen de cultuurdossiers op zich nemen.
- De volgende vergadering wordt in november/december ingepland door (10)(2e)

**Conceptverslag vergadering Wrakkencommissie
23-01-2014, BZ: 15.00 – 17.00 uur**

Aanwezig:	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)
	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)
Afwezig:	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)

1. Opening

2. Vaststelling agenda: de conceptagenda wordt aangenomen.

3. Vaststelling verslag vergadering 3 september 2013:

Het verslag van 3-9-2013 wordt goedgekeurd.

4A) Stand van zaken mogelijke verstoring wrak en zeemansgraf Nederlandse onderzeeboot (O16) Zuid-Chinese Zee

(10)(2e) (10)(2e)

Eind oktober meldde Defensie een mogelijke schending van oorlogswrakken in de Zuid-Chinese Zee bij Maleisië. Het ging waarschijnlijk om de O16. Er berust immuniteit op oorlogsschepen in verband met het stoffelijk overschot. Na de kerst werd de locatie duidelijk. Er is een nota-verbaal opgesteld, welke rond de 30^e naar de ambassade in Bangkok is gegaan. Juridisch kan de kuststaat moeilijk aangesproken worden. Het beste is om de vlagstaat Cambodja hierop aan te spreken. De ambassadeur in Bangkok heeft contact gehad met de zaakgelastigde in Cambodja. Er is contact opgenomen met Maleisië maar hier is nog geen follow-up van. Protest is opgetekend. Australië, de VS en het VK zijn ook aangesproken per mail en er zijn rappels uitgestuurd.

Er is ondertussen bericht gekomen vanuit (10)(2a)

(10)(2a)

Er zijn ook Kamervragen gesteld die ondertussen zijn beantwoord. Het is nog niet duidelijk of men wil samenwerken maar het zal uiteindelijk wel komen tot een vorm van samenwerking, zij het juridisch.

Vanuit de juridische invalshoek bekeken is het goed om elkaar op de hoogte houden en acties op elkaar af te stemmen. Als zaken zich in de EEZ afspelen, dan treedt de vlaggenstaat als coördinerende staat op als deze het verdrag heeft ondertekend.

Bij schending van oorlogsschade: een zaak laten verlopen via de eigendoms kwestie en als diefstalzaak via het Internationaal Gerechtshof en strafzaken. Daarmee maak je duidelijk dat Nederland het nog steeds als eigendom beschouwt. Zo wordt het signaal afgegeven aan lokale partijen om een lijn door te zetten naar de dader zodat het niet vaker voorkomt. Een zaak eerst voortzetten via een diplomatieke lijn.

Hebben de overheden in kaart gebracht waar hun schepen gezonken zijn? Engelsen hebben genoemd, VS nog niet. Even berichtverkeer afwachten.

RCE: Nederland heeft wel gegevens van gezonken schepen, zijn nu bezig met het opnemen van WIC- en VOC-schepen in de database.

In de geschreven media kreeg de schending van oorlogswrakken aandacht maar het is nu stil. Het is het beste hier diplomatiek mee om te gaan en te kunnen aangeven "dit doen wij". Het heeft een emotionele lading en leeft onder andere in kringen van veteranen dus het is belangrijk om actie te blijven ondernemen. Het liefst Justitie en het OM erbij betrekken en hen op één lijn krijgen. Dan kan gelijk de discussie over de Noordzee worden aangesneden.

Wanneer de Monumentenwet op dit punt zou worden aangepast kan sloop worden vervolgd. RCE is nu bezig met een nieuwe erfgoedwet die specifiek ingaat op oorlogsgraven. Hier zal dan een wet moeten komen die ingaat op cultureel erfgoed dat van de zeebodem wordt verwijderd.

Er moet worden geschetst hoe het apparaat functioneert: houding, etc.

Bij de O16 is de marine betrokken en is deze geschokt.

De Noordzeecommissie heeft een meer coördinerende rol bij Defensie.

Het NIMH (Nederlands Instituut voor Militaire Historie van het ministerie van Defensie) verstrekt informatie, standpunten en visie.

CZSK (Commando Zeestrijdkrachten) gaat over de meer operationele kant en maakt de koppeling naar de kustwacht etc.

- **Actie:** (10)(2e) gaat na bij INMH of de coördinaten bekend zijn.
- **Actie:** COM, Timmermans en Bussemaker OCW moeten op de hoogte worden gebracht.

4B) (10)(2e) bij Indonesië is een wrak uit WOII ontdekt: Torpedoboot Z7. Defensie zal uitzoeken wat er met de Z7 is gebeurd. Bij de Indonesische erfgoeddienst speelde het vermoeden dat het om een Nederlands wrak ging. In gezamenlijkheid is gekeken naar archieven. Er is een vrij grote zekerheid dat het om de Z7 gaat. RCE probeert de coördinaten te achterhalen.

5. Follow-up brief scheepswrak Brederode Zuid-Afrika

Volgens de ZMA Pretoria is er geen vergunning verleend aan de heer (10)(2e), deze is overigens ondertussen overleden.

6. Stand van zaken scheepswrak De Liefde, bij Schotland.

Het contract tussen Nederland en de Schotse berger moet nog boven water komen, en er moet bekeken worden of het nog geldig is.

- **Actie:** (10)(2e) vraagt (10)(2e) er nog eens om.

7. Mededelingen over kwesties scheepswrakken: mogelijk nieuw VOC-wrak Goodwin Sands, De Witte Leeuw, De Utrecht, De Leusden

7A) Goodwin Sands

Voor de kerstvakantie is er vergaderd met Indonesian Heritage: heeft belangstelling om samen met RCE verder onderzoek te doen. (10)(2e) heeft een beheerplan voor het scheepswrak maar nog te weinig informatie, RCE gaat deze aanvullen. Het plan is om aanvullend onderzoek te doen maar de berger heeft de eigendomsrechten. RVOB zou moeten praten met berger, maar dit gebeurt maar niet. Het is niet handig om eigendomsrechten aan een berger te geven. Ligt bij RVOB?

- * **Actie:** (10)(2e) neemt contact op met berger.

7B) De Witte Leeuw

VOC-schip, dat was vergaan in James Bay bij Sint-Helena. Er is een berger met toestemming van de gouverneur in 2007/2008 aan de slag gegaan. Er is vervolgens een noot verbaal gestuurd vanuit Nederland waarna radiostilte volgde. De berging bleek niet door te zijn gegaan. Graag meer weten van het scheepswrak, wat er nog van over is en hoe daar het beheer op te zetten is. Kennis over beheer vervolgens overdragen aan de autoriteiten daar. Er was veel belangstelling voor. Sint-Helena is bezig met een database van wrakken in hun water. RCE wil erbij helpen het gezamenlijk op te zetten. Momenteel zijn zij bezig met het helpen van RCE hierbij.

- **Actie:** (10)(2e) stuurt factsheet

7C) De Utrecht, BRA en de Voetboog.

(10)(2e) is op 28 november in Recife geweest en heeft daar over de Voetboog gesproken met IPHAN. Het is bekend dat er zowel een Nederlands als een Portugees schip ligt, maar nog niet welk waar ligt. Er is nog geen toestemming om te zoeken. Politieonderzoek wees uit dat er delen werden verkocht op de markt. IPHAN zou een samenwerking tussen maritiem archeologen interessant vinden. (10)(2e) (van het Buitenlands Bezoekersprogramma) zou De Utrecht binnen IPHAN bespreken. (10)(2e) bespreekt volgende week draft MOU met IPHAN. RCE en IPHAN zijn bezig met de MOU.

- **Actie:** (10)(2e) RCE laat het eigendomsaspect uit de MOU.

7D) De Leusden

De UvA doet samen met Surinaamse partners onderzoek naar De Leusden. Er is geofysisch onderzoek gedaan om het wrak te lokaliseren maar nog zonder succes. Frankrijk doet ook mee. De RCE zal pas actief deelnemen wanneer het wrak is gelokaliseerd.

8. Stand van zaken opstellen factsheets voor ambassades over Wrakkencommissie, projecten (RCE stuurt factsheets op; coördinatie voor versturen bij BZ/FK).

RCE maakt alleen factsheets voor schepen waar directe betrokkenheid bij is. Bij de Witte Leeuw is dit het geval. Bij de Goodwin Sense, de Leusden en andere schepen nog niet.

Projecten in Australië waar RCE mee bezig is:

- Drie VOC-wrakken voor de West Australische kust (Batavia, Zuytdorp, Vergulde Draeck).
 - Gegevens aan het verzamelen van wrakken en deze ontsluiten. Onderzoek naar overlevenden. Samenwerking met Flinders University.
 - Onderzoek naar Christmas Island, daar ligt waarschijnlijk een Nederlands wrak.
- Sri Lanka: inventarisatie van Nederlands erfgoed bij Jaffna.

→ **Actie:** (10)(2e) stuurt factsheets naar (10)(2e)

9. Stand van zaken mogelijke toetreding NL tot UNESCO verdrag van 2001 ter bescherming van historische scheepswrakken (10)(2e)

Het verdrag wordt nu vertaald naar het Nederlands. Voor verdere vragen contact opnemen met (10)(2e) Rapport wordt door OCW geschreven en moet er medio 2014 zijn. De consequenties, voors en tegens moeten nog geïnventariseerd worden. Voorlopig getekend maar nog niet geratificeerd. Verdrag geldt vooral voor schepen van 100 jaar en ouder. WOI-schepen dus wel maar WOII nog niet.

→ **Actie:** (10)(2e) raagt (10)(2e) de commissie per mail op de hoogte te brengen van de laatste stand van zaken, vooral rondom de vertaling.

→ Vertaling te zijner tijd bespreken. Vertaling gebeurt bij BZ, er is feedback gegeven maar het is onduidelijk of deze ook is verwerkt. Sindsdien ligt het (10)(2e)

10. Opstellen Kanonnenrichtlijn (leden commissie sturen (10)(2e) opmerkingen/aanvullingen/suggesties).

Wordt agendapunt voor de volgende vergadering.

11. W.v.t.k./Rondvraag

Er ging een gerucht over een WIC-scheepswrak. Geen van de aanwezigen weet hier meer van.

→ **Actie:** (10)(2e) kijkt of er vaker kan worden vergaderd, wellicht elk kwartaal.

→ **Actie voor alle leden:** opmerkingen, aanmerkingen, suggesties naar (10)(2e) sturen.

(10)(2e) Suggestie: wat betreft de richtlijnen had (10)(2e) opgemerkt dat ieders bevoegdheden duidelijker moeten zijn. Aan de hand van een praktisch geval toepassen, dan is gelijk te zien of er nog iets aan moet gebeuren.

(10)(2e) Punt 4A voor de volgende vergadering op de agenda zetten. Als het niet goed opgepakt wordt kunnen er problemen komen.

Nabestaanden O16 zijn op de hoogte gebracht.

Conceptverslag vergadering Wrakkencommissie

(10)(2e)

24-6-14, BZ: 15.00-17.00

Aanwezig	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)
	(10)(2e)	(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)
Afwezig:	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)

1. Opening

(10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) van de Hydrografische dienst en vervangt vandaag (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e). Tot voor kort was (10)(2e) ook eerste aanspreekpunt voor BZ, met name DJZ voor zaken die het internationaal zeerecht betroffen. Ook was hij betrokken bij de plaatsbepaling van de O16.

(10)(2e) (10)(2e) is tijdelijk medewerker bij de RCE en heeft daar de opdracht om het shared heritage in Japan in kaart te brengen. Het gaat om een inventarisatie van gebouwd en maritiem erfgoed en museale collecties. Doel is om de kansen voor samenwerking te identificeren. Dit in het kader van het GCE beleid waarin Japan een van onze prioriteitslanden is.

2. Vaststelling agenda

Toegevoegd wordt punt 19: verslag werkzaamheden (10)(2e) (10)(2e). Daarmee wordt agenda vastgesteld.

3. verslag 23 januari 2014

Pagina 2, punt 5: (10)(2e) moet zijn (10)(2e)

Pagina 2, punt 7a: Indonesian Heritage moet zijn English Heritage, (10)(2e) moet zijn (10)(2e)

Pagina 3, punt 8: Goodwin Sense moet zijn: Goodwin Sands

Pagina 3, punt 9: Het Unesco onderwater verdrag is nog niet voorlopig getekend. Deze hele zin weglaten.

Openstaande acties:

-Er staan een paar acties op voor RVOB. (10)(2e) neemt hierover contact op met

(10)(2e) (10)(2e)

(10)(2e) heeft nog geen fact sheets ontvangen. (10)(2e) zegt toe deze voor eind volgende week aan de wrakkencommissie op te sturen, voor zover ze af zijn.

(10)(2e)

Met inachtneming van bovenstaande punten wordt het verslag goedgekeurd.

4. Stand van zaken O16

(10)(2e) weet te melden dat een Australische marine officier rapport heeft uitgebracht van zijn duikinspectie op de O16. (10)(2a)

(10)(2a)

(10)(2a)

Dit is in eerste instantie aan BZ/DJZ om te bepalen. De bergers zijn overigens door Maleisië beboet voor illegaal wrakvissen (maar niet specifiek voor schending van Nederlandse soevereiniteit).

Bij de wrakkencommissie is onduidelijkheid over wie nu een verzoek heeft gedaan/opdracht heeft gegeven voor de inspectie. Is dat Defensie geweest of de Stichting van nabestaanden. Dat blijkt dat laatste te zijn. Wat is de betrokkenheid van de overheid geweest? Moet overheid (Defensie) zo iets niet zelf doen?

(10)(2e) suggereert om bij een dergelijk project iii te vermelden dat het door Defensie is goedgekeurd, dat schept duidelijkheid.

Actie: (10)(2e) stuurt relevante passages uit de krantenartikelen aan **Wrakkencommissie**

Actie: (10)(2e) neemt contact op met DJZ over eventuele vervolgstappen en informeert de wrakkencommissie hierover. (10)(2e)

5. Veiling objecten De Ruyter Australië

Er is bericht ontvangen van de Nederlandse Ambassade in Canberra dat de objecten zijn overgedragen aan Nederland. Ze gaan nu in principe naar het Marinemuseum in Den Helder.

8. Unesco onderwatersverdrag (volgorde van behandeling agendapunten is enigszins gewijzigd t.o.v. de agenda)

BZ en OCW hebben besloten is om een nieuwe vertaling te maken waarbij zowel de Franse als de Engelse verdragstekst worden bestudeerd. Deze verschillen namelijk op een aantal punten m.b.t. de zwaarte van de verplichtingen die aan partijstaten worden opgelegd. Bij de nieuwe vertaling zullen BZ en OCW gezamenlijk bekijken hoe hiermee wordt omgegaan.

OCW is met startnota bezig, en is in overleg met andere departementen over het verdrag. In het Interdepartementaal Directeurenoverleg Noordzee is een presentatie gegeven. De planning is om de nota voor het zomerreces af te hebben. OCW geeft aan ook met Defensie nog nader te willen afstemmen over verplichtingen die voortvloeien uit verdrag. In principe zijn oorlogsschepen vrijgesteld van de meldingsplicht uit het verdrag, maar wordt wel verwacht dat ze melden indien dit hun werkzaamheden niet te zeer verstoort en missies niet in gevaar brengt (redelijkheidsprincipe). Ook kunnen de meldingen uit het verdrag leiden tot de ontdekking van wrakken van oorlogsschepen. Ook hier is de vraag hoe verdere afstemming dan plaats vindt. De wrakkencommissie kan hier een rol in spelen. Afgesproken wordt om een aparte wrakkencommissie aan het Unesco Onderwatersverdrag te wijden en daar de belangrijkste spelers bij te vragen.

Actie: OCW stuurt de presentatie voor het IDON naar de leden van de **wrakkencommissie** (10)(2e)

6. Planning opgraving Rooswijk

Afgelopen maanden is door RCE, in overleg met English Heritage) het beheerplan voor de Rooswijk geactualiseerd en zijn de onderzoeksgegevens uit 2004/2005 geanalyseerd. Ook is er informatie het VOC archief betrokken. Er is nu een aardig overzicht over het type schip en de vondstgroepen die zijn gevonden. De bedoeling is om in 2016 een opgravend onderzoek uit te voeren. Echter nog steeds is tussenkomst Rvob nodig om toestemming van (10)(2e) te krijgen. Hierover is overleg met (10)(2e) nodig (elders in verslag als actiepunt belegd).

7. De Liefde

Zie vorige verslagen. De status van het bergingscontract is nog steeds onduidelijk.

Actie: uitzoeken of het hier een lopend bergingscontract betreft. Zo ja, zijn er dan nog meer lopende contracten, m.u.v. de Rooswijk? (10)(2e)

9. Commerciële bergingsverzoek Canadese berger

RCE heeft van een commerciële berger de vraag gekregen hoe men tegen een berging van een mogelijk Nederlands wrak aankijkt, details werden niet genoemd. Emailcorrespondentie hierover is naar leden van de wrakkencommissie gestuurd. RCE heeft geantwoord dat vanuit het Nederlands erfgoedbeleid RCE geen voorstander van zo'n berging is. Verder is verwezen naar de wrakkencommissie. De berger heeft aangegeven zich nu te beraden op vervolgstappen.

Actie: de beslisboom voor die is opgesteld om besluitvorming over bergingen in goede banen te leiden zal aan de leden van de wrakkencommissie worden gestuurd. Niet alle leden blijken op de hoogte te zijn van het bestaan van deze beslisboom. (10)(2e)

10. De Eendracht

In de zomer van 2015 gaat RCE een 2 weken durend onderzoek op het admiraliteitsschip de eendracht uitvoeren. Hiervoor is het schip Terschelling van (10)(2e) (10)(2e) aangevraagd. Waarschijnlijk zal ook (10)(2e) participeren in het onderzoek. (10)(2e) vraagt om ook de Marine van dit onderzoek op de hoogte te stellen. De Marine heeft een warme belangstelling voor zijn verleden.

11. Schoonhoven, Portugal

Door een Nederlands maritiem Archeoloog is een project gestart om het VOC schip de Schoonhoven, gezonken in 1626 bij Portugal, op te sporen. RCE wordt op de hoogte gehouden van de zoekactie. De bedoeling van de zoeker is niet per definitie verkeerd, maar we houden het wel in de gaten. De ambassade in Lissabon zal op de hoogte worden gesteld van de activiteiten d.m.v. een fact sheet, dat ook aan de wrakkencommissie zal worden gestuurd.

Actie: fact sheet versturen aan ambassade en commissie. (10)(2e)

12. Scheepswrak bij Beachy Head, Zuid-Engeland

Bij Beachy Head, zuidkust van Engeland is een al langer bekend wrak (beschermd door Engelse overheid) nader onderzocht en de conclusie is dat het mogelijk om het admiraliteitsschip "het Wapen van Utrecht" uit 1960 gaat. De onderzoekers willen enkele voorwerpen lichten ter identificatie. De wrakkencommissie wacht dit onderzoek en zal op basis daarvan positie bepalen. RCE houdt contact met de onderzoekers en English Heritage.

13. Samenwerking Brazilië

De samenwerking met Iphan ten aanzien van het scheepswrak van de Utrecht verloopt stroef. Iphan centraal wil geen toestemming geven aan Iphan lokaal om met een buitenlandse partner samen te werken. Zeer teleurstellend en ook vreemd. Zolang de houding van Iphan centraal niet wijzigt zal RCE geen initiatieven meer nemen t.a.v. maritiem erfgoed in Brazilië. (10)(2e) merkt op dat ook op andere (GCE)vlakken de samenwerking moeizaam verloopt.

14. Sint Helena

Het Britse ministerie van Defensie (MOD) heeft het plan om in de baai van Sint Helena duikend onderzoek te doen. De bedoeling is dat een of twee duikers van RCE hier bij aansluiten, specifiek voor onderzoek naar de Witte Leeuw en mogelijk nog een ander VOC wrak (de Middelburg). RCE is dus afhankelijk van planning van de MOD. Het onderzoek zou eerst dit jaar plaatsvinden maar is uitgesteld naar 2015. De fact sheet voor de Witte Leeuw is nog niet opgesteld, maar heeft nu dus ook wat minder haast.

15. Dirk Hartog jaar

In 2016 is het 400 jaar geleden dat Dirk Hartog als eerste Europeaan voet aan wal zette op Australische bodem. Vanuit Nederland wordt hier bescheiden op ingezet. De ambassade in Canberra is vanuit Nederland in the lead. Australië is wel prioriteitsland en er draaien enkele gemeenschappelijk erfgoedprojecten, die een rol in de viering zouden kunnen spelen.

Actie: RCE neemt hierover contact op met de ambassade (10)(2e)

16. Project Cuba

Het inventarisatieproject van Nederlands maritiem erfgoed in Cuba is bijna afgerond. In deze laatste fase zal nog op 2 Nederlandse wrakken (WIC?) gedoken worden en komt er een tentoonstelling. (10)(2e) vraagt naar de ervaringen van RCE t.a.v. de samenwerking met Cuba en of er aan de samenwerking ook politieke aspecten zitten. Die samenwerking verliep boven verwachting goed, maar er is ook wel zeer veel tijd ingestoken.

Het idee wordt geopperd om (10)(2e) (projectleider) een presentatie te laten geven over dit project aan de directie westelijk halfrond. (10)(2e) heeft hiervoor wel extra achtergrondinformatie nodig. (10)(2e) vraagt of er een fact sheet van het project is.

Actie: achtergrondinformatie aanleveren bij (10)(2e) en (10)(2e) polsen of hij bereid is een presentatie te geven. (10)(2e)

17. Sri Lanka

RCE helpt met het opzetten (organisatorisch/financieel) van een lokaal project in het noordoosten van Sri Lanka (voormalig Tamil-tijgers gebied) om het maritiem erfgoed te inventariseren. Het betreft al het maritieme erfgoed, maar aangezien hier een VOC handelspost heeft gelegen zal er zeker een aanzienlijke Nederlandse component tussen zitten. Onze ambassade wordt op de hoogte gehouden van het project.

18. Opstellen kanonnenrichtlijn

(10)(2e) stelt de deadline voor het leveren van input/commentaar nu op eind juni

Actie: commentaar op richtlijn naar (10)(2e) sturen voor eind juni (Allen)

19. Project inventarisatie Japan

(10)(2e) (10)(2e) voert dit project uit samen met (10)(2e) (10)(2e) Japanologe. Samen inventariseren ze het gemeenschappelijk erfgoed in Japan en maken een analyse van het Japanse Erfgoedbeleid. In Japanse wateren is in 1600 een Nederlands schip, ook al de Liefde genaamd, gestrand. Er is contact gezocht met Japanse kustwacht, en het departement voor onderwaterarcheologie. Bij beide is echter geen wrak bekend dat van de Liefde zou kunnen zijn. In de Baai van Tokio is nog geen multibeam en sonar onderzoek gedaan, daar liggen dus nog mogelijkheden. (10)(2e) wijst (10)(2e) erop dat de Hydrografische Dienst een wereldwijde set zeekaarten heeft, ook van Japan. Wellicht staat het wrak op de kaart. (10)(2e) wordt uitgenodigd deze kaarten te komen bekijken.

(10)(2e) gaat halverwege juni naar Japan om daar contacten te leggen. De ambassade in Tokio is op de hoogte.

Het rapport van de inventarisatie wordt eind augustus/begin september opgeleverd.

20. W.v.t.t.k.

-Duitsland heeft in het regeerakkoord opgenomen dat men het Unesco onderwatervedrag gaat ratificeren. In september organiseert de Duitse overheid een internationale expertmeeting over het verdrag. (10)(2e) is gevraagd om hier de Nederlandse stand van zaken te presenteren.

-Op 26 t/m 28 organiseert Unesco een internationaal symposium over maritieme archeologie uit de eerste wereldoorlog te Brugge. Het wordt groots aangepakt met sprekers van over de hele wereld. (10)(2e) gaat hier naar toe.

-Overleg met (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) gaat dit inplannen, indien mogelijk binnen twee weken. (10)(2e) en/of (10)(2e) schuiven ook aan.

-Volgend overleg: volgende overleggen worden in oktober en januari gepland. Daarnaast wordt naar een goede gelegenheid voor de wrakkencommissie special over het Unesco verdrag gezocht. OCW wil echter eerst de startnota klaar hebben.

Conceptverslag vergadering Wrakkencommissie 14 oktober 2014
OCW: 15.30-17.00

Aanwezig: (10)(2e) (10)(2e)	(10)(2e) (10)(2e)	(10)(2e) (10)(2e)	(10)(2e) (10)(2e)	(10)(2e) (10)(2e)
(10)(2e)	(10)(2e) (10)(2e)	(10)(2e) (10)(2e)	(10)(2e) (10)(2e)	(10)(2e) (10)(2e)
Afwezig: (10)(2e) (10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e) (10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)
(10)(2e) (10)(2e)				

1. Opening

- (10)(2e) opent de vergadering en geeft aan op te treden als waarnemend voorzitter nu (10)(2e) vermoedelijk voor langere tijd afwezig is. OCW zal tot die tijd vergaderingen van de scheepswrakken commissie faciliteren.
- Er volgt een kort kennismakingsrondje. (10)(2e) (10)(2e) beleidsjurist directie EenK (OCW) is aanwezig vanwege haar betrokkenheid bij het onderzoek naar mogelijke ratificatie van het UNESCO 2001 verdrag. (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) geeft aan de vergaderingen incidenteel bij te wonen indien er defensie gerelateerde onderwerpen staan geagendeerd. (10)(2e) (10)(2e) vervangt (10)(2e) (10)(2e)

2. Vaststelling agenda

Agenda wordt vastgesteld.

3. Verslag 23 juni 2014

- *N.a.v. punt 3:* (10)(2e) heeft de factsheets m.b.t. verschillende wrakken rond gestuurd. (10)(2e) zal contact opnemen met (10)(2e) over een aantal openstaande actie punten van RVOB.
- *N.a.v. punt 7:* (10)(2e) informeert bij (10)(2e) of voor de Liefde nog een lopend bergingscontract geldt.
- *N.a.v. punt 9:* (10)(2e) zal de beslisboom die is opgesteld om besluitvorming over scheepswrakken te nemen rondsturen.
- *N.a.v. punt 13:* (10)(2e) meldt dat (10)(2a) Er is geen vervolg.
- *N.a.v. punt 14:* Het project om in de baai van Sint Helena duikend onderzoek te doen loopt nog. De RCE wacht nog op de plannen van het Britse Ministerie van defensie (MOD).
- *N.a.v. punt 15:* (10)(2e) meldt dat de voorbereidingen in Australië voor het Dirk Hartog jaar in volle gang zijn. De ambassade in Canberra ontwikkelt een plan. De MP gaat begin november naar Australië om ook te praten over culturele samenwerking.
- *N.a.v. punt 16:* (10)(2e) RCE is bereid een presentatie te geven over de samenwerking met Cuba aan de directie Westelijk halfrond. (10)(2e) pakt dit op.
- *N.a.v. punt 17:* De samenwerking met Sri Lanka om in het Noorden maritiem erfgoed te inventariseren is een feit. Dit gebeurt in nauw overleg met de ambassade ter plaatse en de culturele autoriteiten. (10)(2e) (10)(2e) geven mee dat goed contact en overleg met de vertegenwoordigers van de lokale (Tamil) bevolking van belang is, gezien het feit dat het onderzoek op hun grondgebied plaats vindt.
- *N.a.v. punt 18:* (10)(2e) zal de kanonnenrichtlijn nogmaals rondzenden. Deze wordt de volgende vergadering vastgesteld. Voor die tijd eventueel opmerkingen aanleveren bij (10)(2e)

Het verslag wordt vastgesteld.

Acties:

- a) (10)(2e) neemt contact op met (10)(2e) RVOB over een aantal openstaande acties
- b) (10)(2e) mailt de beslisboom scheepswrakken rond
- c) (10)(2e) informeert bij DWH of zij presentatie wille van RCE over samenwerking met CUBA
- d) (10)(2e) mailt kanonnenrichtlijn rond met nog eenmaal verzoek om commentaar.

4. Brief ISA Netherlands

- (10)(2e) geeft toelichting op de totstandkoming en aanleiding van de brief. De gemoederen onder nabestaanden zijn hoog opgelopen na plundering van enkele WOII onderzeeboten in de EEZ van Maleisië. Op basis van het gebeurde is door nabestaanden en (internationale) verenigingen van oud-onderzeedienst medewerkers besloten een brief aan de voorzitter van de scheepswrakkencommissie te sturen. De brief dient nog wel beantwoord te worden.
- (10)(2e) zal concept-antwoord opstellen in lijn met wat (10)(2e) verder in zijn mail voorgesteld heeft. In de brief wordt aangegeven dat de Nederlandse overheid zich blijft inspannen om opheldering te verkrijgen over hetgeen gebeurd is. De reden dat dit langer duurt dan gebruikelijk is de prioriteit die de overheid van Maleisië momenteel geeft aan MH17 (zie ook bij punt 5 verslag).

Acties:

- e) (10)(2e) stelt antwoordbrief op in afstemming met (10)(2e)

5. Stand van zaken schade O16, K17: post feiten onderzoek

- (10)(2e) meldt dat (10)(2e) (10)(2e) om opheldering heeft gevraagd maar dat de autoriteiten prioriteit geven aan de MH17. (10)(2e) zal blijven rappelleren, het is belangrijk dat de nabestaanden opheldering krijgen ook al zijn de gemoederen enigszins bedaard.
- (10)(2e) stelt tevens voor samen te werken met USA, VK, en AUS om sloop en vernieling van oorlogsgraven ter zee tegen te gaan. Een inventarisatie van mogelijk daartoe te nemen initiatieven met deze landen is welkom. Een goed voorbeeld van de succesvolle samenwerking is de verhinderd van de veiling van onderdelen uit Nederlandse oorlogswrakken. (10)(2e) bereid dit samen met (10)(2e) op te pakken.

Acties:

- f) (10)(2e)lijft de overheid van Maleisië om opheldering vragen naar plundering Nederlandse oorlogswrakken.
- g) (10)(2e) en (10)(2e) aan plan bedenken om met andere landen (VS, UK, AUS) samen te werken de sloop en vernieling van oorlogsgraven op zee tegen te gaan.

6. Veiling objecten De Ruyter Australië

De geveilde objecten worden 14/14/2014 door Australische ambassadeur aangeboden aan het Marinemuseum in Den Helder. Hiermee is de zaak afgerond. Indien er publiciteit is rond de overdracht dan zal (10)(2e) deze rond mailen.

Acties:

hi (10)(2e) mailt eventuele publiciteit rond overdracht van vondsten aan marie Museum in Den helder.

7. Mededelingen vanuit het Buitenland

Trinidad en Tobago:

(10)(2e) licht toe dat er Hollandse scheepswrakken liggen van de WIC in de haven van Tobago uit de 17de eeuw. Deze zijn na de slag om Tobago gezonken. Er zijn plannen om de haven uit te baggeren en dan worden de wrakken vernietigd. Professor (10)(2e) werkzaam voor een Amerikaans onderzoeksinstituut wil onderzoek doen naar deze wrakken. De RCE heeft destijds een verzoek tot samenwerking gedaan maar daar wordt tot op heden geen gehoor aan gegeven. De professor heeft zich recentelijk bij de Nederlandse ambassade gemeld om een update van het project te geven. De ambassade wil weten wat zij kunnen antwoorden en of zij nog iets moeten doen.

Nederland wil samenwerken om 2 redenen:

- Het gaat hier om een stuk Nederlands erfgoed, waar mogelijk ook Nederlandse eigendomclaims of soevereiniteit (als oud oorlogsschip) op kunnen rusten. Daar willen we grip op houden.
- Daarnaast wil Nederland in dit soort projecten ook betrokkenheid van lokale archeologen om zo kennisdeling en capaciteitsopbouw te realiseren. Het is van belang dat met lokale kennis dit erfgoed beheerd en behouden kan worden. Dit is één van de doelstellingen van ons internationaal erfgoedbeleid.

Het is belangrijk dat de ambassade deze boodschap alsnog overbrengt aan de professor.

(10)(2e) adviseert de ambassade aan te sporen een persoonlijk gesprek aan te gaan met deze professor en duidelijk te maken dat Nederland een dwingend verzoek doet op samenwerking om bovenstaande 2 redenen. Daarnaast lijkt het (10)(2e) verstandig ook contact op te nemen met de Franse ambassade gezien het feit dat zij daar ook oorlogswrakken uit de slag om Tobago hebben liggen en dus ook een belang. Mogelijk kunnen Nederlandse en Franse krachten gebundeld worden in de oproep tot samenwerking en kennisdeling.

Acties:

ix (10)(2e) zal contact opnemen met de ambassade van Trinidad en hen ook vragen contact op te nemen met de Franse ambassade aldaar om uit te zoeken hoe Frankrijk omgaat met het onderzoek.

8. Presentatie stand van zaken Unesco onderwaterverdrag

(1)(2)icht toe dat OCW al enige tijd bezig is uit te zoeken wat een mogelijke ratificatie van het UNESCO Verdrag betekent voor wetgeving, uitvoering en kosten. Van deze bevindingen wordt een bespreekdocument opgesteld voor afstemming met andere departementen en stakeholders. Dit document is echter nog niet af, wel kan een presentatie gegeven worden van de eerste bevindingen. Opmerkingen van de wrakkencommissie worden meegenomen in het bespreekdocument. Het is de bedoeling dat de ministers van OCW en BZ eind van dit jaar een besluit nemen over het al dan niet ratificeren van het Verdrag.

(1)(2)eft de presentatie. De volgende punten worden ingebracht door de wrakkencommissie:

- Wat betekent het dat je als coördinerende staat beschermende maatregelen moet nemen? Een wrak in de EEZ kun je niet beschermen. Om wat voor soort maatregelen gaat het?
- Wat betekent het verdrag voor Nederland? De meerwaarde is duidelijk, maar betekent het ook dat andere landen NL kunnen verplichten tot het nemen van maatregelen? Antwoord is nee
- Betekent het dat er extra geld voor de Cariben beschikbaar moet komen, juist omdat zij veel wrakken hebben bedreigd door duiktoerisme? Antwoord is nee.
- Verder is het van belang goed in te gaan op de bevoegdheidskwestie en de zeerechtconformiteit van het UNESCO verdrag. (1)(2)zal de bezwaren van DJZ nog eens op papier zetten.

De vragen en opmerkingen worden verwerkt in het bespreekdocument.

9. W.v.t.t.k.

-

Interdepartementale Commissie
Nederlandse Historische Scheepswrakken
En
Vindplaatsen in den Vreemde

Agenda

Datum : 20 januari 2015
Plaats : Ministerie van OCW, kamer 7.070
Tijd : 15.00 – 17.00 uur

Van 15:00-16:00

1. Kennismaking en gedachtewisseling comité nabestaanden 1940-1945

Het comité van nabestaande onderzeeboten 1940-1945 heeft de afspraak op 20 januari geaccepteerd. Aanwezig zullen zijn:

- (10)(2e) Comité Nabestaanden Onderzeeboten 1940-1945
- (10)(2e) Comité Nabestaanden Onderzeeboten 1940-1945 (10)(2e)
- (10)(2e) is een der gesneuvelden van Hr.Ms. K-XVI in de Zuid-Chinese Zee)
- Dhr. (10)(2e) International Submariners Association (ISA)

Het doel is kennismaking en vooral van gedachte te wisselen over problematiek van illegale berging van oorlogswrakken of pogingen daartoe. In de mailwisseling die ik met dhr. (10)(2e) gehad heb geeft hij het volgende aan:

“Het is wellicht ten overvloede om de Commissie leden te laten weten dat er enige honderden nabestaanden van de eerste, tweede en derde generatie van de omgekomen onderzeebootbemanningen zijn. Allen volgen de berichtgeving over hun omgekomen dierbaren met zeer veel aandacht; velen daarvan kloppen bij ons aan om informatie over de aangekaarte grafschennis. Informatie die wij niet kunnen geven behalve "de regering is ermee bezig". “

NB: Voorbereidende stukken

1. Beantwoording Kamervragen
2. Beantwoording vragen AD-journalist
3. AD-artikel gescand

Van 16:00-17:00

2. Vaststelling verdere agenda
3. Concept-verslag 14 oktober 2014
4. Vaststellen kanonnen richtlijn (RCE)
5. Stand van zaken schade O16, K17 Zuid Chinese zee: post feiten onderzoek (BZ/DEF)
 - BZ blijft de overheid van Maleisië om opheldering vragen naar plundering Nederlandse oorlogswrakken.
 - DEF/BUZA gaan plan bedenken om met andere landen (VS, UK, AUS) samen te werken de sloop en vernieling van oorlogsgraven op zee tegen te gaan.
6. Stand van zaken UNESCO 2001
7. Stand van zaken samenwerkingsprojecten:
 - a) Samenwerking met Brazilië onderzoek Admiraliteitsschip de Utrecht (RCE)
Geen nieuwe ontwikkelingen
 - b) Gepland onderzoek scheepswraklocaties St. Helena (RCE)
Geen nieuwe ontwikkelingen
 - c) Project twee Nederlandse wrakken Cuba (RCE)
project is afgerond met tentoonstelling in Cuba. Hierin was ook samenwerking met de Ambassade in Havana.
 - d) Onderzoek scheepswraklocaties Sri Lanka (RCE)
Een samenwerkingsdocument is ondertekend tussen het Maritiem Programma van de RCE en CCF. De ambassade in Sri Lanka is hierover geïnformeerd. Er is nu intensief contact over het aansluiten van digitale informatie systemen. Dit is de eerste fase.
8. Meldingen (bestaand en nieuw):
 - a) Onderzoek naar VOC in Trinidad en Tobago (BZ/RCE)
Contact geweest met ambassade en Dhr. (10)(2e) Deze laatste heeft in New York een persconferentie gehouden omdat hij mogelijk het admiraliteitsschip Huis te Kruiningen heeft gevonden. Er lijkt van zijn kant nu toenadering te zijn, dus wellicht mogelijkheden tot samenwerking. RCE beraadt zich hierop. Eerder is een 'factsheet' met stand van zaken en aandachtspunten van de RCE naar buza en de ambassade in T&T (of is het een diplomatieke post?) gestuurd. Ook is er direct contact met de door de Tobago Museum Trust aangewezen persoon over de te varen koers.
 - b) Informatie over onderzoek Admiraliteitsschip de Eendracht (RCE)
Waarderend onderzoek is gepland voor komende zomer. Alles hangt af van beschikbaarheid van een betaalbaar schip.
 - c) Informatie over opsporing VOC schip de Schoonhoven Portugal (RCE)
Geen nieuwe ontwikkelingen
 - d) Informatie over onderzoek wrak zuidkust Engeland (RCE)
Geen nieuwe ontwikkelingen
 - e) Zuid -Afrika (Nieuw)
Dhr. (10)(2e) Maritiem archeoloog in Zuid Afrika, wil samen met Nederlandse maritiem archeologen een project starten om het VOC schip De Haarlem te vinden. Het Maritiem Programma heeft contact met de ambassade in Pretoria, SAHRA en Dutch Culture (waar ook

financiering is aangevraagd) over de te varen koers. Een goede inbedding in het cultureel erfgoed beheer in Zuid Afrika is namelijk gewenst. (10)(2e) had zijn plannen nog niet bij SAHRA neergelegd.

Er zijn plannen om met SAHRA een project op te starten om een inventarisatie van de Nederlandse wrakken in Zuid Afrikaanse wateren op te zetten en daarover kennis uit te wisselen. Dit project staat nog in de steigers.

f) Australië (Nieuw)

MP werkt samen met Western Australian Museum en andere partners in ARC Linkage gefinancierd project om de historische scheepswrakken (incl de Nederlandse wrakken) aan een nieuw onderzoek te onderwerpen (gebruik nieuwe technieken).

MP financiert de zoektocht naar de Fortuyn die mogelijk bij Christmas Island of Cocos Keeling Islands vergaan is. Ook de ambassade in Canberra ondersteund dit project.

g) USA

Het MP is gevraagd om samen met NOAA een inventarisatie te doen van de Nederlandse scheepswrakken in Amerikaanse wateren.

h) De Rooswijk

Het Managementplan van de Rooswijk is af en zal worden besproken met English Heritage. Dit ter voorbereiding op mogelijke opgraving in 2016.

9. W.v.t.t.k.

Interdepartementale commissie Nederlandse Historische Scheepswrakken en Vindplaatsen in den Vreemde

- 1) Vaststelling concept-agenda 12-10-15
 - a. Is goedgekeurd.
- 2) Vaststelling concept-verslag 20-01-15

Er is een aantal punten vanuit de vorige vergadering waar naar gekeken wordt:

- a. **Stand van zaken O16 en K17:** Hierover is nu geen nadere informatie.
- b. **Stand van zaken UNESCO 2001:**
 - De week voor de vergadering is er een gesprek geweest over het UNESCO 2001 verdrag. Dit is geweest tussen (10)(2e) (10)(2e) waar nogmaals gekeken is naar de voor- en tegenargumenten. Daar is geen conclusie uitgekomen nu.
 - Op 30 november zal (10)(2e) (10)(2e) naar BZ om kennis te maken met (10)(2e). Daarbij zal DJZ ook aanwezig zijn, om het onder andere ook over dit verdrag te hebben.
 - Als er geen oplossing gevonden kan worden op dit niveau, moeten men wellicht hogerop gaan kijken.

1. Stand van zaken samenwerkingsprojecten met andere landen:

- a. **Duiken naar Michiel de Ruijter**
 - De RCE wil in samenwerking met Defensie in 2017 naar de Michiel de Ruijter gaan duiken. Het is dan 75 jaar geleden dat de Slag in de Javazee was, en daar zal dan ook aandacht aan besteed worden. Bij dit project zouden Indonesië en Australië betrokken zijn. Ook zouden de O16 en K17 hierbij getrokken worden.
 - Hierbij zijn de RCE, de marine, de Stichting Nabestaanden en de eerder genoemde landen betrokken. Zodra dit iets meer uitgewerkt is, zullen de ambassades hierbij ook betrokken worden.
 - (10)(2a) (10)(2a) dus hun medewerking zou meer op de achtergrond zijn.
 - Het initiatief hierover ligt bij de RCE.
- b. **Samenwerking met Brazilië:**
 - Dit gaat over het onderzoek van de RCE naar een admiraliteitsschip de Utrecht. Dit onderzoek is afgerond, maar nog niet gepubliceerd. De rapportage wordt ergens volgend jaar verwacht. Dit is samen met een universitaire partner, niet met IPHAN.
- c. **Wrakken Cuba:**
 - Dit project is afgerond. Hier is nog een presentatie over geweest bij de RCE. De samenwerking wordt positief beoordeeld. Hier is ook mogelijkheid voor een vervolg (allicht wel in een andere vorm).
 - De Spaanse overheid heeft ook veel contacten met Cuba, dus wellicht is het mogelijk om via die weg dat vervolg te zoeken.

- d. **Onderzoek scheepswraklocaties Sri Lanka.**
- Dit project loopt vrij aardig. Men is momenteel bezig met het aansluiten van de digitale informatiesystemen.
- e. **Het onderzoek naar VOC in Trinidad en Tobago:**
- Er is meer informatie nodig om hier nu iets over te zeggen. Het gaat over zowel de baggerwerkzaamheden als het onderzoek van Dhr. (10)(2e)
 - (10)(2e) die er veel tijd in heeft gestoken is vertrokken, dus het is belangrijk te controleren dat de overdracht goed is gegaan.
- f. **Admiraliteitsschip de Eendracht:**
- Dit schip ligt 50 kilometer van onze kust, in de aansluitende zone. Het onderzoek is niet doorgegaan, hiervoor was de voornaamste reden dat het schip dat men wilde gebruiken ervoor niet beschikbaar was. Het benodigde schip heeft faciliteiten voor een duikonderzoek, maar het enige betaalbare schip kampte met problemen.
 - Het is niet van de agenda af, maar dit zal niet gaan plaatsvinden voor volgend jaar.
- g. **VOC schip de Schoonhoven:**
- Geen nieuwe ontwikkelingen, dit zou van de lijst afgehaald moeten worden.
- h. **Informatie over onderzoek wrak zuidkust Engeland:**
- Er is contact over geweest met ene (10)(2e) Hij heeft toegezegd dat hij zijn bevindingen en een stukje van het kanon zal opsturen, zodat we kunnen zien of het inderdaad een Nederlands schip is.
 - Voorlopig kan het op de lijst blijven.
- i. **Zuid-Afrika VOC-schip de Haarlem.**
- Het probleem met dit project is dat als er een goed plan ontwikkeld wordt, men graag mee zou willen financieren. Dit lijkt heel moeilijk te zijn, de plannen die komen lijken steeds niet aan te sluiten bij wat de wrakkencommissie zou willen.
 - De verwachting is dat het nog wel zal plaatsvinden, maar het gaat nog even duren.
 - Het plan moet een gefaseerde aanpak hebben: eerst dient er informatie vergaard te worden, dan moet de vindplaats in kaart gebracht worden, en pas als derde stap wordt er bepaald wat men wil doen ermee. In Zuid-Afrika wil men heel snel naar die laatste stap, maar dan wordt het een te chaotisch project.
 - Het is nog niet concreet genoeg om naar Zuid-Afrika toe te gaan om het te bespreken.
- j. **Maritiem programma werkt samen met Western Australian Museum in Australië.**
- Dit programma loopt, (10)(2e) gaat naar Australië toe voor een maritiem congres. Australië kan dit moment wellicht aangrijpen om aan te kondigen het UNESCO onderwatersverdrag te tekenen.

- De zoektocht naar de Fortuyn is geweest, maar helaas niet geslaagd. Dat project is dus ter zielen.

k. **USA:**

- Een student gaat zijn eindschrijftie schrijven over de inventarisatie naar Nederlandse scheepswrakken in Amerikaanse wateren. Deze inventarisatie zou wellicht vervolgstappen met zich mee kunnen brengen, maar dit ligt natuurlijk sterk aan wat er gevonden wordt.
- Er is vanuit de VS wel interesse om samen te werken in dit opzicht.
- Er is geen aanwijzing dat er wrakken binnen ons eigendom bij de VS te vinden zijn.

l. **De Rooswijk:**

- Op dit moment is men bezig met de onderhandelingen om onderzoek ernaar te mogen doen.
- Nederland heeft een eigendomsaanspraak, maar dat is overgedragen aan de berger.
- In 2004 en 2005 zijn er enkele bergingen geweest, nu zou het gaan om gedegen archeologisch onderzoek wat in 2016 mogelijk zou plaatsvinden.
- Hierbij is de medewerking van English Heritage en de berger noodzakelijk.

Bij dezen is het verslag van 20 januari 2015 vastgelegd.

3) **Instemmingsverzoek Gouverneur West Vlaanderen: aanwijzing Nederlandse scheepswrakken als cultureel erfgoed.**

- De communicatie hieromheen zou het beste via een note verbale kunnen gaan. Het gaat hier om een formeel juridische kwestie.
- Nederland wil de eigendomspositie niet verliezen, maar wel zo inzetten om de bescherming van de wrakken te effectueren.
- De nadruk ligt op de bescherming, niet op het claimen van 'Nederlandse' spullen.
- Het diplomatiek gegeven antwoord zal in de vorm van een note verbale, via de ambassade, naar België gaan, waarbij in principe het advies van DJZ wordt overgenomen: benadrukken dat Nederland het eigendom wil behouden, ondanks de Belgische wetgeving.
- Deze handeling is ook belangrijk om te laten zien dat we dat eigendomsrecht over de VOC-schepen belangrijk vinden.

4) **Beantwoording brief VON: bescherming wrakken a.g.v. de "Slag in de Javazee 1942"**

- Hier is het belangrijk dat er van op juridische lijnen antwoord moet komen. Ook van is er input nodig. Deze input is uitermate belangrijk, dus er zal een herinnering worden gestuurd.
- OCW zal deze brief beantwoorden, aangezien hij gericht is aan Bussemaker. Dit zal wel pas vanaf november kunnen gebeuren.

- In Jakarta is de brief ook ontvangen, men wacht op advies vanuit onze kant voordat er iets gedaan wordt.
- Het antwoord dient wel vertaald te worden, om het bij de verschillende ambassades ook goed te laten aankomen. Hiertoe zal de brief naar BZ gestuurd worden, die hem laten vertalen.
- De communicatie naar alle consulaten en ambassades zal via BZ gaan.

5) Stand van zaken overdracht Kanon uit VK aan museum Zierikzee

- Deze overdracht lijkt volledig te zijn geregeld. De afspraken zijn gemaakt en als de Britten de exportvergunning op tijd regelen, zal het allemaal doorgaan.
- De Marine zal het kanon waarschijnlijk meenemen. Er is een oorlogsfregat, de Zierikzee, dat tegelijkertijd mee zal worden meegenomen.
- In hoeverre er veel pers bij betrokken wordt, is nog niet helemaal duidelijk. Dit zou via (10)(2e) (10)(2e) (10)(2e) moeten gaan.
- Vanuit Defensie en de ambassade in Londen is nog niet voldoende communicatie. BZ zal contact opnemen met de ambassade over mogelijke festiviteiten e.d.
- Tegelijkertijd met de brief naar defensie over V.O.N. een vraag hierover stellen.

6) Burgervraag wrak Haïti

- Verder ligt er nog een burgervraag over een wrak in Haïti. Hier is nu nog niets mee gedaan door BZ.
- (10)(2e) heeft navraag gedaan, maar hier is nog geen antwoord uit gekomen.
- In principe zou het ook prima zijn als de heer (10)(2e) de burger in kwestie, informatie naar (10)(2e) stuurt, om daarnaar te kijken. Dit zou dan via de ambassade moeten gebeuren.
- Het is ook belangrijk de informatie ook naar (10)(2e) te sturen. Dit zou dan gaan over informatie over het wrak zelf en de problemen die het mogelijk veroorzaakt in Haïti.

7) W.v.t.t.k.: Er waren geen andere punten ter tafel gekomen

8) Rondvraag: Niemand had nog een verdere vraag. Verder is het wel afgesproken dat er een datumprikker zal worden gestuurd voor de volgende bijeenkomst, die dan in de eerste dan wel de tweede week van januari zal plaatsvinden.

Goedgekeurd verslag interdepartementale wrakkencommissie 1/9/16

Aanwezigen

OCW			
OCW	(10)(2e)		
BZ –		(10)(2e)	
DEF	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)

Afwezigen

BZK	(10)(2e)	(10)(2e)	
BZ –		(10)(2e)	
OCW			

1. Opening en Mededelingen

2. De Amsterdam

Betreft vraag van de Receiver of Wreck over een kleine collectie vondsten van het VOC schip de Amsterdam die in 2006 aan het museum door de ROW in bewaring zijn gegeven.

Er zijn vier opties:

1. Niets doen
2. Vondsten terugvragen
3. Vondsten via langdurige bruikleen bij museum laten
4. Vondsten aan museum schenken

Ad1) Onwenselijk, museum blijft in onzekerheid, wat o.a. betekent dat men moeite zal hebben met investeringen in museum of collectie (restauratie bijvoorbeeld). Ook Nederlandse eigendomspositie verzwakt op deze manier.

Ad 2) Er is op dit moment geen directe belangstelling van Nederlandse musea. De collectie bevindt zich nu op een plek dichtbij de oorspronkelijke locatie en voor zover bekend wordt er goed voor gezorgd.

Ad 3) Schept precedent voor toekomstige vondsten uit het wrak. We willen de mogelijkheid openlaten om daar eigendomsrechten op te laten gelden (en via die weg grip op eventuele toekomstige bergingsprojecten te houden). Door vervreemdingsartikel in Erfgoedwet is schenken van de vondsten waarschijnlijk ook een ingewikkelde procedure.

Ad 4) Een langdurig bruikleen geeft genoeg zekerheid aan museum en Nederland houdt eigendomspositie. Daarbij ook een bepaling dat toekomstige bruikleen verzoeken uit Nederland welwillend zullen worden beoordeeld o.i.d. OCW gaat concept voor overeenkomst opstellen. Deze wordt met commissie afgestemd.

RCE zal optie 3) om de vondsten in bruikleen aan het museum te geven uitwerken en de concept-bruikleenovereenkomst aan de commissie voorleggen.

Er is sprake van hernieuwde belangstelling om het schip te bergen. Als hierover meer te melden valt komt dit terug op de agenda van de Scheepswrakkencommissie.

3. Slag om de Javazee:

Er is sprake van diverse initiatieven om iets aan de herdenking van deze slag te doen.

Defensie meldt dat er met het oog op de herdenking in november een duikexpeditie gepland staat om de stand van zaken rond de wrakken in kaart te brengen, ondersteund door maar niet geleid door CZSK en betaald vanuit de stichting Karel Doorman Fonds. Ook de RCE wil ondersteunen maar er zal toestemming worden gevraagd aan de Indonesische overheid. Een reservist-deskundige van Defensie gaat mee met deze expeditie. De communicatie loopt via CZSK. Van belang om daarin – op gepaste wijze – de status van de wrakken als oorlogsgraf en als eigendom van Nederland in herinnering te brengen om anderen te ontmoedigen de wrakken te beschadigen.

Ook ambassade is betrokken en Indonesië is aangeschreven via ministerie van Cultuur en Defensie. Over een vervolg wordt reeds door RCE nagedacht: een gezamenlijk beheersplan voor wrakken op de Javazee. Ook Australiërs (Perth) en Amerikanen (Houston) doen onderzoek in Indonesië en we willen samen met Indonesië deze onderzoeken samenvoegen en een beheersplan maken voor de toekomst: archeologische waarde, herinneringswaarde, risico's als uxu en olievervuiling, mogelijkheden openstellen voor duikers, etc. De actie in november zou de voorloper van dit grotere project moeten zijn.

BZ vraagt of de instemming/ondersteuning van CZSK t.a.v. de duikexpeditie schriftelijk is vastgelegd? Zo ja, dan ontvangt BZ graag een afschrift. Het is van belang om anderen ervan te weerhouden op eigen houtje expedities te houden op deze oorlogsgraven.

Nagekomen reactie van CZSK per mail van 19/9/16: "Instemming CZSK is niet expliciet vastgelegd. Wel heeft CZSK een brief gestuurd aan zijn IDN counterpart waarin hij steun voor deze expeditie uitspreekt."

OCW vult aan dat te verwachten valt dat er vanwege het 75 jarig jubileum van de Slag in de Javazee veel belangstelling zal zijn en vraagt hoe de herdenking in 2017 zal worden vormgegeven.

Nagekomen reactie van CZSK per mail van 19/9/16: "De herdenking zal in eerste instantie plaatsvinden in de Kloosterkerk in Den Haag op 27/2. Het voornemen is voor CZSK om aansluitend naar Indonesië te vliegen en daar een krans te leggen op het ereveld in Sulawesi. Over dit plan is overleg met de ambassade in Jakarta, maar is nog niet besloten."

BZ geeft aan dat de herdenking een goed moment is om de landen in de regio, maar ook betrokken landen (Australië, VS, VK) en belangstellende landen (Duitsland, Japan) te binden aan gezamenlijke bescherming van oorlogsgraven ter zee. Ook kunnen we verder kijken of met andere landen kan worden samengewerkt om bestaande monitor- en handhavingstaken in de regio te combineren met het toezicht op de wraklocaties (zoals de Kustwacht Nederland in hun reguliere taakuitvoering bekende locaties "meeneemt" in de vaarroutes/vaarplannen).

4. Indonesië, VOC schepen voor de kust van Sulawesi

De ambassade in Jakarta is benaderd door Arqueonautas, bij OCW bekend als een partij die commerciële bergingsactiviteiten verricht. Zij hebben voor begin juni een gesprek aangevraagd met de ambassade. Al naar gelang de uitkomsten is er wel/geen besluitvorming door de wrakkencommissie nodig. Hierin speelt ook mee dat Arqueonautas zich ook deels in Nederland gevestigd heeft met een goede doelen stichting. Vanwege belastingaftrek. BZ zoekt uit of dit gesprek heeft plaatsgevonden. DJZ Defensie zal deze vraag ook bij de Defensie Attaché te Jakarta uitzetten.

5. UNESCO 2001

OCW schetst de stand van zaken en het vervolgtraject. De voor implementatie noodzakelijke stappen worden op dit moment geïnventariseerd. Inschatting van BZ is dat een uitvoeringswetgeving nodig zal zijn. Die zal tot stand moeten komen om ratificatie mogelijk te maken (ratificatie als nationale wet- en regelgeving nog niet op orde is, stuit op volkenrechtelijke bezwaren).

6. Stand van zaken diverse casussen:

- *Huis te Warmelo (Nederlands scheepswrak in Finse wateren)*
Op basis van archiefonderzoek en eerste beelden, lijkt dit een Admiraliteitsschip te zijn. Nader onderzoek volgt
- *Rooswijk (Verenigd Koninkrijk)*
Van 5 tot 15 september zal samen met Historic England, Wessex en duikers team (10)(2e) op het schip gedoken worden. Ook worden afspraken met (10)(2e) gemaakt over teruggave contract. Die kan toch ook niet meer worden in gezet. De duikactie is gericht

- op onderzoek naar aantasting locatie en de noodzaak tot een archeologische opgraving in 2017/18.
- **Melkmeid (IJsland)**
Er is op dit schip onderzoek uitgevoerd in samenwerking met de universiteit van Reijkjavik.
- **Utrecht (Brazilië)**
Onderzoeksrapportage is gereed.
- **HMS KXVI**
Op dit moment geen nieuwe informatie/ontwikkelingen.
- **Trinidad en Tobago**
De lokale regering heeft plannen om de haven uit te baggeren, wat alle daar aanwezige wrakken in gevaar brengt. BZ laat de Ambassade navragen wat de stand van zaken is. Daarna kijken of in samenwerking met andere belanghebbende landen actie kan worden genomen om tenminste een (bredere) "window of opportunity" te krijgen om de wrakken te onderzoeken/bergen/enz. voordat de werkzaamheden beginnen. RCE wil een dergelijk onderzoek wel steunen maar dan moet er een goed projectplan liggen, met een duidelijke rol voor zowel Nederland als Trinidad en Tobago.
- **Nederlandse scheepswrakken in Amerikaanse wateren**
Via de universiteit Leiden is een aantal wrakken uitgewerkt en zijn gegevens aan NOAA gegeven. Zij zullen dat gebruiken om hun database op orde te brengen
- **VanBosse wrak in Okinawa Japan**
Eind augustus is op dit wrak onderzoek gedaan en een training gegeven. Er is een aantal delen gevonden. Moet nog worden onderzocht. Het gaat om een privaat schip. De Japanners doen verder onderzoek op de site. Tarama, het eiland wil veel meer doen met het wrak, ook om toeristen te trekken. Nederland: historisch onderzoek in archieven Nederland en Duitsland (waar schip oorspronkelijk gebruikt was). Belangrijke periode in geschiedenis (1857).
- **Fregat Brielle (1791), Cornwall**
Op dit moment geen nieuwe informatie/ontwikkelingen.

7. Wvtk

- Defensie meldt de instemming onder voorwaarden van CLSK om in Australië resten van oude Nederlandse militaire vliegtuigen te bergen voor museale doeleinden.
- Defensie meldt de vraag van Kabinet CZSK of een beleidsdocument wenselijk of noodzakelijk zou kunnen zijn voor de omgang met artefacten bij CZSK, de traditiecommissie, enz. Door OCW/RCE wordt belangstelling getoond voor deze vraag en bereidheid om CZSK te helpen hierover na te denken. Advies om CZSK rechtstreeks in contact te laten treden met de RCE

(10)(2e)	(10)(2e)
----------	----------

8. Sluiting

Actiepuntenlijst

Onderwerp	Wie	St.v.z.
Amsterdam: RCE zal optie 3) om de vondsten in bruikleen aan het museum te geven uitwerken en de concept-bruikleenovereenkomst aan de commissie voorleggen.	OCW	
BZ zoekt uit of het gesprek met Arqueonautas in IND heeft plaatsgevonden. DJZ Defensie zal deze vraag ook bij de Defensie Attaché te Jakarta uitzetten.	BZ en Defensie	

Interdepartementale commissie

Nederlandse historische scheepswondsten en windplaatsen in den vreemde

Concept – Agenda

Datum : 4 november 2010
Plaats : BZ, kamer 8b39
Tijd : 14.00. – 16.00 uur

01. Opening en mededelingen
02. Vaststellen agenda
03. Vaststellen verslag van de vorige vergadering
04. Actiepuntenlijst
05. Stavaza VOC schepen
 - 05.1. De Rooswijk
 - 05.2. De Voetboog
 - 05.3. De Liefde
06. Stagevoorstel
07. Evaluatie
08. Stavaza bergingscontracten
09. Terugblik ANCODS
10. Duscussiestuk beheeroverdracht MinFin → NinOCW (document 10)(2)
11. W.v.t.t.k.
12. Rondvraag
13. Datum volgende vergadering
14. Eventuele agendapunten volgende vergadering
15. Sluiting

Interdepartementale commissie

Nederlandse historische scheepswondsten en vindplaatsen in den vreemde

Concept – Agenda

Datum : 15 juni 2010
Plaats : BZ
Tijd : 10.15 – 12.15 uur

01. Opening en mededelingen
02. Vaststellen agenda
03. Vaststellen verslag van de vorige vergadering
04. Actiepuntenlijst
05. Stavaza VOC schepen
 - 05.1. De Rooswijk
 - 05.2. De Voetboog
 - 05.3. De Liefde
06. Stagevoorstel
07. Evaluatie
08. Bergingscontract / Scilly Islands
09. ANCODS
10. W.v.t.t.k.
11. Rondvraag
12. Datum volgende vergadering
13. Eventuele agendapunten volgende vergadering
14. Sluiting

Interdepartementale commissie

Nederlandse historische scheepsvondsten en vindplaatsen in den vreemde

Concept – Agenda

Datum : 13 april 2010
Plaats : RMV Leiden, Steenstraat 1
Tijd : 10.15 – 12.15 uur

01. Opening en mededelingen
02. Vaststellen agenda
03. Vaststellen verslag van de vorige vergadering
04. Actiepuntenlijst
05. Stavaza VOC schepen
 - 05.1. De Rooswijk
 - 05.2. De Voetboog
 - 05.3. De Liefde
 - 05.4. Witte Leeuw
06. Stagevoorstel
07. Evaluatie
08. Brerghincontract / Scilly Islands
09. ANCODS
10. W.v.t.t.k.
11. Rondvraag
12. Datum volgende vergadering
13. Eventuele agendapunten volgende vergadering
14. Sluiting

Bijlage 1: Actiepunten vergadering Commissie Scheepsvondsten 15 december 2009

Nr	datum	agenda-punt	wie	wat	wanneer
20	30/06/09	5	(10)(2e)	Presentatie Rooswijk team 30/3/09 rondsturen	zsm
22	30/06/09	7	(10)(2e)	Z opzet kanonnen-richtlijn	zsm
28	30/06/09	12		opzet stageplaats	zsm
32	17/09/09	6		Overdrachtsmoment ANCODS overleggen DAO/BZ/OCW	zsm
35	17/09/09	7 ^c		Projectplan Utrecht opvragen HMA Bras/RCE	zsm
39	17/09/09	8		Opstellen evaluatie. Meenemen: - OCW budget beheer / instellingsbesl	zsm
41	15/10/09	4	(10)(2e)	Rooswijk paper	zsm
44	15/10/09	7B	(10)(2e)	Cirkelmail afwegingen contract beperkte archeologische waarde	zsm
45	15/10/09	7e		HMA Londen instructie Amsterdam	zsm
46	15/10/09	7d		HMA Londen verzoek doorgeleiding Witte Leeuw	zsm
47	15/12/09				

Bijlage 2: Besluitenlijst Commissie Scheepsvondsten

Nr	datum	agenda-punt	wat
1	14/08/07	5	In spoedeisende gevallen afwijken van de (nog vast te stellen) beslisboom, nadat er na onderling overleg is besloten wat te doen (zie actiepunt 4).
2	30/06/09	11	In principe vergadert de wrakkencommissie vijf maal per jaar en indien noodzakelijk vaker.
3	15/11/07	2	Het onderwerp 'mogelijke agendapunten volgende vergaderingen' structureel als agendapunt opnemen.
4	21/01/08	11	"inkomende en uitgaande post" als structureel agendapunt opnemen.
5	30/06/09	12	Vervanger sturen indien men verhinderd is
6	30/06/09	12	Vermelden nieuwe naam rijksdienst met (voorheen ...)

Bijlage 3: Vergaderschema 2009-2010

Datum	Waar	nummer	Tijd
11/08/09	BZ	01d77	10.30 – 12.30
15/10/09	BZ	00c15	10.15-13.00
15/12/09	BZ	01d79	10.15-13.00
16/02/10			
13/04/10			
15/06/10			
12/10/10			
14/12/10			

Bijlage 1: Actiepunten vergadering Commissie Scheepsvondsten 15 december 2009

Nr	datum	agenda-punt	wie	wat	wanneer
20	30/06/09	5	(10)(2e)	Presentatie Rooswijk team 30/3/09 rondsturen	zsm
22	30/06/09	7	(10)(2e)	Z opzet kanonnen-richtlijn → in maart met (10)(2e) begin	zsm
28	30/06/09	12		opzet stageplaats	zsm
32	17/09/09	6		Overdrachtmoment ANCODS overleggen DAO/BZ/OCW	zsm
35	17/09/09	7 ^e		Projectplan Utrecht opvragen HMA Bras/RCE	zsm
39	17/09/09	8		Opstellen evaluatie. Meenemen: - OCW budget beheer / instellingsbesl	zsm
41	15/10/09	4		Rooswijk paper	zsm
44	15/10/09	7B		Cirke-mail afwegingen contract beperkte archeologische waarde	zsm
45	15/10/09	7c		HMA Londen instructie Amsterdam	zsm
46	15/10/09	7d		HMA Londen verzoek doorgeleiding Witte Leeuw	zsm
47	15/12/09				

Bijlage 2: Besluitenlijst Commissie Scheepsvondsten

Nr	datum	agenda-punt	wat
1	14/08/07	5	In spoedeisende gevallen afwijken van de (nog vast te stellen) beslisboom, nadat er na onderling overleg is besloten wat te doen (zie actiepunt 4).
2	30/06/09	11	In principe vergadert de wrakkencommissie vijf maal per jaar en indien noodzakelijk vaker.
3	15/11/07	2	Het onderwerp 'mogelijke agendapunten volgende vergaderingen' structureel als agendapunt opnemen.
4	21/01/08	11	"inkomende en uitgaande post" als structureel agendapunt opnemen.
5	30/06/09	12	Vervanger sturen indien men verhinderd is
6	30/06/09	12	Vermelden nieuwe naam rijksdienst met (voorheen ...)

Bijlage 3: Vergaderschema 2009-2010

Datum	Waar	nummer	Tijd
11/08/09	BZ	01d77	10.30 - 12.30
15/10/09	BZ	00c15	10.15-13.00
15/12/09	BZ	01d79	10.15-13.00
23 16/02/10	1	8 B 25	10.15 -
13/04/10			
15/06/10			
12/10/10			
14/12/10			

C O N C E P T - Verslag vergadering Wrakkencommissie

Datum : 15 december 2009
Plaats : MinBZ
Tijd : 10.15 – 12.15 uur

Aanwezig:

(10)(2e)	(10)(2e)
(10)(2e)	(10)(2e)
(10)(2e)	(10)(2e)

VERSLAG

1. Opening en mededelingen

De (10)(2e) opent de vergadering en heet de aanwezigen van harte welkom, met name (10)(2e) (10)(2e) is de (tijdelijke) vervanger van (10)(2e) (10)(2e) is geïnteresseerd in de historische schepen en scheepsvlaggen. Hij is aanwezig als achtrivaris voor ICE, w.o. het archief van de Wrakkencommissie..

2. Vaststellen agenda

De agenda wordt vastgesteld.

3. Vaststellen verslag van de vorige vergadering

Enkele leden van de commissie geven aan dat er wat tikfoutjes in het verslag zitten. Deze zullen worden gecorrigeerd en het verslag wordt vervolgens vastgesteld.

4. Actiepuntenlijst

De actiepuntenlijst werd doorgelopen en geactualiseerd: zie geactualiseerde actiepuntenlijst.

5. Stand van zaken Rooswijk

(10)(2e) geeft aan dat de notitie die zij heeft geschreven nog steeds als een intern stuk moet worden gezien en nog intern besproken wordt.

Voorts geeft (10)(2e) aan dat MinFin en OCW/DCE en de RCE op korte termijn een vergadering over het beleidsterrein scheepswrakken/vindplaatsen in het algemeen zullen hebben (aftasten wat men voor elkaar kan betekenen). Wellicht komt de Rooswijk daar ook aan de orde (hoe komen we uit de huidige impasse). (10)(2e) merkt op dat het misschien een goed idee is dat BZ daarbij eveneens aanwezig is. De (10)(2e) stelt dat BZ indien het noodzakelijk en gewenst is, zeker aanwezig wil/kan zijn. Er ontstaat een discussie over het hoe en wat van de bijeenkomst en de noodzakelijkheid voor BZ om aanwezig te zijn. De (10)(2e) stelt voor dat (10)(2e) kort op papier zet wat de inzet van de geplande bijeenkomst zal zijn en wie er bij aanwezig zullen zijn c.q. uitgenodigd worden. Op basis daarvan zal bekeken worden of BZ aanwezig zal zijn. (10)(2e) zal t.z.t. zorgdragen voor een terugkoppeling.

ACTIE (10)(2e)

6. VOC schip de 'Voetboog'

De vergadering heeft stukken ontvangen m.b.t. de Voetboog die de huidige stand van zaken weergeven. (10)(2e) zet uiteen dat er getwijfeld kan worden aan de betrouwbaarheid van de informatie dat de Voetboog daadwerkelijk gelokaliseerd is. Als er meer informatie beschikbaar komt, zal die aan de vergadering worden rondgestuurd. De (10)(2e) geeft aan dat hij nog geen reactie van de Nederlandse ambassadeur in Brasilia heeft gezien. De (10)(2e) merkt op dat het Nederlandse eigendomsrecht dat in eerste instantie niet door Brazilië wordt erkend een belangrijk aandachtspunt blijft en dat er besproken dient te worden hoe daar verder mee om te gaan. (10)(2e) voegt nog toe dat de kans bestaat dat de Voetboog zich in de buiten-territoriale wateren bevindt. (10)(2e) geeft aan dat dit niet van invloed is op het Nederlandse eigendomsrecht.

7. Stavaza VOC schepen

7a. De Liefde

Petite histoire: De heer (10)(2e) heeft in het verleden een berginscontract gehad en duikt nog steeds naar De Liefde. Dit contract is in 2003 afgelopen en tot op heden is er vanuit Nederland nog geen reactie gegeven op zijn verzoek tot verlenging.

(10)(2e) geeft aan dat in principe er geen verlengingen meer worden verleend. Dit zou betekenen dat de heer (10)(2e) een nieuw contract aangeboden zou moeten worden. In het verleden is er al wel contact geweest met de Schotse counterpart van RCE. De archeologische waarde is van dien aard dat bergen toegestaan is. (10)(2e) gaat op zoek naar het verlengingsverzoek en een mogelijk standaardcontract. (10)(2e) stelt als alle informatie compleet is een concept-brief op aan de heer (10)(2e)

7b. Amsterdam

De opgestelde correspondentie is met instructie aan HMA Londen aangeboden. M.h.o.o. materieel beheer blijft de Amsterdam op de agenda staan.

7c. Witte Leeuw

De opgestelde correspondentie is verzonden en in cc met verzoek tot doorgeleiding aan HMA Londen aangeboden.

8. Stagevoorstel

Het stagevoorstel van de (10)(2e) wordt kort besproken. (10)(2e) vraagt zich af of het niet zinvol is de stage op te knippen voor twee stagiaires. De (10)(2e) zet uiteen dat dit initieel ook zijn bedoeling was. De (10)(2e) vraagt een ieder commentaar op het stuk te geven. (10)(2e) brengt een document van mevr. (10)(2e) in herinnering en zal dit document rondsturen. (10)(2e) merkt nog op dat de geheimhouding i.v.m. de inhoud van de archieven wellicht een probleem kan zijn. De (10)(2e) merkt op dat een eventuele stagiair(e) altijd een geheimhoudingsverklaring moet ondertekenen.

ACTIE: (10)(2e)

9. Evaluatie

De (10)(2e) geeft aan dat het wellicht een idee is om een evaluatie te schrijven waarmee de Wrakkencommissie terugblijkt, aanbevelingen doet en knelpunten aan de orde stelt. Als de conclusie zou zijn dat de commissie dient te blijven bestaan, dan kan de commissie formeel worden ingesteld. Het instellingsbesluit kan dan ter tekening aan de Stas. BZ worden

voorgelegd. Bewindslieden OCW en FIN hebben (in het verleden) al ingestemd. De (10)(2e) zal een concept-inhoudsopgave opstellen (10)(2e) merkt op n.a.v. het onderdeel evaluatie in het stageplan, dat een evaluatie voor de zomer haar voorkeur heeft (10)(2e) sluit zich hier bij aan.

ACTIE: (10)(2e)

10. Interdepartementaal beleidskader

De vergadering komt tot de conclusie dat dit beleidskader niet geactualiseerd hoeft te worden. In de evaluatie kan, i.v.m. eventuele ratificaties, worden aangegeven dat het beleidskader in een dergelijk geval geactualiseerd dient te worden.

11. W.v.t.t.k.

- Beheer Amsterdam: OCW zal een e-bericht opstellen waarin wordt aangegeven dat het ministerie weliswaar verantwoordelijk is voor het beheer van de Amsterdam, maar dat daarvoor geen geoordekt budget beschikbaar is.
- Er wordt kort gesproken over het overdrachtsmoment van ANCODS. Meer informatie terzake volgt.

ACTIE: (10)(2e)

12. Rondvraag

(10)(2e) vraagt aan de aanwezigen of zij de door haar in het verleden toegezegde regelingen (materieel beheer en museaal beheer) hebben ontvangen. De regeling materieel beheer is ontvangen. (10)(2e) zal de andere regeling opsturen.

ACTIE: (10)(2e)

13. Datum volgende vergadering

Datum: 16 februari 2010 in zaal 01D95.

Tijdstip: 10u15 – 12u45

14. Eventueel agendapunt volgende vergadering

- brief aan berging / Scilly Islands;
- concrete vraag St. Helena / bouw haven / Witte Leeuw;
- ANCODS overdracht.

15. Sluiting

De (10)(2e) sluit de vergadering, dankt de aanwezigen voor hun inbreng en wenst iedereen fijne feestdagen toe.

*Interdepartementale Commissie
Nederlandse Historische Scheepswrakken
En
Vindplaatsen in den Vreemde*

Concept-Agenda

Datum : 21 juni 2012

Plaats : Ministerie van Buitenlandse Zaken, kamer 5 E 48

Tijd : 14h15 – 16h15

1. Opening
2. Vaststellen agenda
3. Verslag vorige vergadering
4. Admiraliteitsschip "De Eendracht": illegale graafactie (email correspondentie)
5. Aanbieding van VOC/Admiraliteitskanon aan de gemeente Middelburg – terugblik op actie RVOB
6. Kanonnenrichtlijn
8. VOC-schip Brederode - brief
9. VOC wrak Campen
10. VOC wrak in Deense wateren – vergaderstuk, bijgevoegd
11. Wrak Indonesie;
12. Aktiepuntenlijst
13. W.v.t.t.k.

Interdepartementale Commissie
Nederlandse Historische Scheepswrakken
En
Vindplaatsen in den Vreemde

Datum : 19 april 2012

Plaats : Ministerie van Buitenlandse Zaken, kamer 5 E 48

Tijd : 14h15 – 16h15

(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)
			(10)(2e)		

Concept Verslag

1. Opening en mededelingen. De (10)(2e) opent de vergadering. (10)(2e) introduceert de "andere Wrakkencommissie" – de interdepartementale wrakkenloopcommissie voor de Noordzee. Het is geen formeel ingestelde commissie. (10)(2e) legt uit wat de verschillende bevoegdheden en belangrijke onderwerpen zijn van de commissie en wat de bevoegdheden van RWS zijn in de verschillende zones op zee. RWS coördineert met verschillende andere ministeries zoals Defensie, EL&I, BZ, OCW, en instanties (douane, kustwacht, RCE) op het gebied van woordvoering; vaststellen van de verantwoordelijke ministeries/instanties per onderwerp; beleid; risico's; te nemen maatregelen; budget – welke keuzes worden gemaakt. Twee keer per jaar is er een Interdepartementaal Directeuren Overleg Noordzee (IDON); er bestaat ook een IDON-nieuwsbrief. Hot items op dit moment binnen de commissie: het leegroven van wrakken op zee; wind(molens) op zee. OCW en MinFin/RVOB willen ook graag voor de vergaderingen van de wrakkenloopcommissie en evt. voor het IDON overleg worden uitgenodigd. (10)(2e) wrakkencommissie wil graag als agenda-lid de uitnodigingen ontvangen en zal coördineren met BZ-lid van de eerstgenoemde commissie.
2. Vaststellen agenda. De agenda wordt vastgesteld; geconcludeerd wordt dat er veel onderwerpen op staan die waarschijnlijk niet alle aan bod zullen komen. Derhalve zullen we voor de zomer nog een vergadering plannen.
3. Verslag vorige vergadering. Wordt vastgesteld.
4. Admiraliteitsschip "De Eendracht". Wrak van dit Rotterdamse Admiraliteitsschip ligt in de Nederlandse EEZ. Een berger, varende onder Panamese vlag, heeft een aantal zaken opgedoken – maar ook een aantal weer teruggegeven; Wat doen we als de rest niet wordt geretourneerd? Panama wijzen op hun verdragsverplichtingen (via de Ambassade)? NB: Panama is partij bij het UNESCO onderwater-verdrag. Lastig is, dat wij dan moeten bewijzen dat het werkelijk om de Eendracht gaat – dat kan niet echt worden aangetoond met de teruggegeven objecten. Wel is het aannemelijk te maken dat we hier met een oud Admiraliteitsschip te maken hebben. MinFin geeft aan dat er geen voorbeelden zouden bestaan van het claimen van eigendom van Admiraliteitsschepen. OCW suggereert dat we een daad zouden kunnen stellen en eigendom claimen – DJZ suggereert de term "een presumptie van eigendom opwerpen". Dat zou dan uit moeten gaan van Financiën en/of Defensie. En in wiens richting: die van de berger of die van Panama? Deze zaak is nu niet meer urgent, maar het zou goed zijn om een standaardbrief op te stellen voor toekomstige gevallen – waar het VOC- en admiraliteitsschepen betreft – waarbij per geval een afweging wordt gemaakt. Hoe

zit dit met WIC-schepen? DJZ zal nogmaals het memo opzoeken over VOC/WIC. RCE neemt nogmaals contact op met de berger over het afstaan van de objecten. MinFin maakt een voorstel voor een tekst voor de standaardbrief.

Actie: (10)(2e)

5. UNESCO Onderwaterverdrag: adviesaanvraag CAVV, stand van zaken: de concept reactie van de regering is intussen besproken tussen Minister BuZa en Staatssecretaris OCW. Conclusie: vooralsnog geen regeringsreactie. Er zal een brief naar de Kamer gaan waarin wordt gemeld dat het niet is gelukt om binnen de wettelijke termijn met een regeringsreactie te komen. DJZ zal met RCE en OCW een analyse maken van het verdrag waarbij de centrale vraag zal zijn: heeft het verdrag toegevoegde waarde?

6. Aanbieding van VOC/Admiraliteitskanon aan de gemeente Middelburg: het gaat hier om een kanon dat te koop is aangeboden aan de gemeente Middelburg door een privé-persoon, de (10)(2e). Indien de gemeente geen belangstelling heeft, zal hij het aan het buitenland verkopen. Het gaat om een VOC/admiraliteitskanon – het wapen van de admiraliteit is er later ingegraveerd. De commissie vindt het nog altijd wenselijk om een kanonnenrichtlijn op te stellen, waarin criteria worden vastgesteld op basis waarvan we al dan niet eigendom gaan claimen. Besloten is om een signaal af te geven richting de verkoper: MinFin zal een conceptbrief, waarin het Rijk eigendom claimt, opstellen en die circuleren onder de commissieleden; deze brief na instemming van iedereen naar de verkoper worden gestuurd. Dit is inmiddels gebeurd en het lijkt erop dat hij effect heeft gesorteerd. Althans, (10)(2e) (10)(2e) heeft aangegeven dat hij bereid is afstand te doen en het kanon te schenken aan Middelburg.

Ofschoon voor dit geval niet meer relevant, kan het zijn dat we na het claimen van eigendom ook aangifte van diefstal/heling willen doen. Om te weten hoe dit het beste kan gebeuren neemt RCE contact op met de KLPD; we zullen hen ook uitnodigen voor de volgende vergadering.

Actie: (10)(2e)

7. VOC-schip Brederode: de concept brief aan SAHRA is aangepast door (10)(2e) gecirculeerd en akkoord bevonden door de leden van de Commissie. De tekst is inmiddels door (10)(2e) (10)(2e) besproken met (10)(2e) die de brief duidelijk en goed vinden; ze hebben nog een suggestie gedaan voor kleine tekstwijzigingen. De brief zal nu worden verstuurd aan (10)(2e) (10)(2e) Arts and Culture in Pretoria.

Actie: (10)(2e)

8. Stand van Zaken Rooswijk: dit is een wettelijk beschermd monument onder English Heritage; genoemde organisatie heeft een beheersplan laten maken door WessexArcheology waarop wij inhoudelijk moeten reageren; overigens wordt de Rooswijk nog steeds geplunderd. Hierover moeten wij een signaal sturen naar English Heritage waarbij onze inzet zal zijn: monitoren en handhaven. Wat betreft de afhandeling met de berger: (10)(2e) komt in mei met een voorstel voor afwikkeling. RVOB gaat naar het VK voor de afhandeling.

Actie: (10)(2e)

9. VOC-wrak Campen (e-mail correspondentie): Een antwoord-mail wordt naar English Heritage gestuurd (luidend: ja Nederland beschouwt zich inderdaad eigenaar van het wrak; en nee, Nederland heeft geen toestemming gegeven voor berging) met cc aan de ambassade in Londen, zodat ze weten dat dit speelt.

Actie: (10)(2e) als counterpart van English Heritage

10. VOC scheepswrak Indonesië: dit agendapunt is opgebracht naar aanleiding van een VOC-scheepswrak bij de Mentawai eilanden dat op dit moment door Indonesische archeologen – en vissers – wordt onderzocht. De Ambassade is inmiddels gevraagd om hierover te spreken met de Indonesische autoriteiten.

Actie: (10)(2e)

11. Datum volgende vergadering: 21 juni 2012

Bijlage: actiepuntenlijst:

Bijlage 1: Actiepunten vergadering Commissie Scheepsvondsten 15 juni 2010

Nr	datum wanneer	agenda- punt	wie	wat
20	30/06/09	5	(10)(2e)	Vervallen
22	30/06/09 19-4-2012)	7	(10)(2e)	DJZ opzet kanonnen-richtlijn (aan beginnen,
48	13/04/10 aandachtspunt)	5.2	(10)(2e)	ontwikkelingen m.b.t. de Voetboog bijhouden (
49	13/04/10	5.3	(10)(2e)	nagaan of er nog een lopend bergingscontract is voor de Liefde en dan bezien welke weg kan worden ingeslagen. (blijft staan)
50	13/04/10	5.3		Vervallen
51	13/04/10	5.3	(10)(2e)	Vervallen
52	20/10/11	5.4	(10)(2e)	een concept-antwoord is gemaakt op email van de heer [redacted] i.v.m. de bouwactiviteiten in de haven; de email van [redacted] is rondgestuurd; even nalopen.
53	20/10/11	6	(10)(2e)	opzet stageplaats bekijken en beslissing nemen
54	13/04/10 zsm	7	(10)(2e)	opstellen evaluatie. Meenemen: - OCW budget beheer / instellingsbesl Staan
55	13/04/10	8		Afgerond
56	13/04/10	10	(10)(2e)	
57	20/10/11 vergadering	9	(10)(2e)	RWS uitnodigen voor onze volgende
58	20/10/11 VK	12	(10)(2e)	de Rooswijk: de laatste afrekening en de spullen ophalen in

Bijlage 2: Besluitenlijst Commissie Scheepsvondsten

Nr	datum	agenda- punt	wat
1	14/08/07	5	In spoedeisende gevallen afwijken van de (nog vast te stellen) beslisboom, nadat er na onderling overleg is besloten wat te doen (zie actiepunten 4).
2	30/06/09	11	In principe vergadert de wrakkencommissie vijf maal per jaar en indien noodzakelijk vaker.
3	15/11/07	2	Het onderwerp 'mogelijke agendapunten volgende vergaderingen' structureel als agendapunt opnemen.
4	21/01/08	11	"Inkomende en uitgaande post" als structureel agendapunt opnemen.
5	30/06/09	12	Vervanger sturen indien men verhinderd is
6	30/06/09	12	Vermelden nieuwe naam rijksdienst met (voorheen ...)

*Interdepartementale Commissie
Nederlandse Historische Scheepswrakken
En
Vindplaatsen in den Fremde*

Concept-Agenda

Datum : 19 april 2012

Plaats : Ministerie van Buitenlandse Zaken, kamer 5 E 48

Tijd : 14h15 – 16h15

1. opening en wederzijdse introductie leden wrakkencommissies
2. vaststellen agenda, incl punten Defensie en RWS
3. verslag vorige vergadering
4. Admiraliteitsschip "De Eendracht": illegale graafactie (email correspondentie)
5. UNESCO Onderwaterverdrag: adviesaanvraag CAVV;
6. Aanbieding van VOC/Admiraliteitskanon aan de gemeente Middelburg. (daaruit voortvloeiend: behoefte aan kanonnenrichtlijn)
7. Verhouding tussen het interdepartementaal beleidskader en de belangen van Defensie (met name oorlogsschepen uit WOII, maar eventueel ook ouder)
8. VOC-schip Brederode – concept brief
9. Afwikkeling vondstenverdeling
10. Beheerplan
11. Stand van zaken Rooswijk
9. VOC wrak Campen (emailcorrespondentie)
10. krantenartikel VOC wrak Indonesie;
11. Aktiepuntenlijst
12. W.v.t.t.k.

Interdepartementale Commissie
Nederlandse Historische Scheepswrakken
En
Vindplaatsen in den Fremde

Datum : 20 oktober 2011

Plaats : Ministerie van Buitenlandse Zaken, kamer 5 E 48

Tijd : 14h00 – 16h00

Aanwezig:

(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)	(10)(2e)
				(10)(2e)	

Concept Verslag

1. Opening en mededelingen. (10)(2e) opent de vergadering en meldt dat dit zijn laatste vergadering is; stelt zijn opvolger voor, (10)(2e)
2. Vaststellen agenda. De agenda wordt vastgesteld, nadat de volgende onderwerpen zijn toegevoegd:
 - a. Andere wrakkencommissie;
 - b. Advies van de nationale UNESCO-commissie aan de Nederlandse overheid betreffende de Conventie over onderwater archeologie;
 - c. Stage voorstel;
3. Verslag vorige vergadering. Wordt vastgesteld, alleen moet de afkorting ROVB worden vervangen door RVOB (Rijks Vastgoed en Ontwikkelingsbedrijf).
4. Aktiepuntenlijst.
 - a. Punt 22, opzet voor een kanonnenrichtlijn, blijft staan; het zou goed zijn om er toch iets over op papier te zetten;
 - b. Punt 52, betreffende concept-antwoord op de e-mail van de heer (10)(2e) St Helena National Trust, nalopen.
Actie: MT
5. VOC-schip Brederode. (10)(2e) Hoofd PCZ Pretoria, heeft de zaak op verzoek van (10)(2e) besproken met SAHRA, op basis van de conceptbrief en van het commentaar daarop van (10)(2e) Uit haar verslag blijkt:
 - 1) Dat de berger zich inderdaad NIET heeft teruggetrokken, de maritiem archeoloog wel. Het gerucht gaat dat de partners in het bergingsbedrijf het onderling oneens zijn over deze kwestie, maar dat ze het nog niet hebben opgegeven. Ze proberen waarschijnlijk een nieuwe archeoloog te vinden.